

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

József-körút 18.

Főszerkesztő:

VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:

BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre

7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér. (1.20 frt).

Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Tudományos szabadelvűség.

Budapest, február 15.

(H.) A modern Magyarország egyik leg-erősebb védbástyája az egyetem. A tudomány előbbvitelére szükséges minden fegyverrel felszerelve, elsősorban az egyetem van hivatva, hogy a nemzetek serény és megfeszített versenyében a magyar kultúra lobogóját diadalra segítse s kivívja e lobogónak minél nagyobb-foku tisztelétét és elismerését úgy benn a hazában, mint a külföldön és pedig nemcsak barátaink, hanem ellenségeink részéről is. Az egyetemi intézmény fejlődésének egyik sarkalatos feltétele a tudományos szabadelvűség: a tanszabadság, amely egyrészt tanulási, másrészt tanítási szabadság.

Egyetemeinknek ez a tudományos szabadelvűség ideális szervezése a jogi és a bölcsészeti karoknál teljes mértékben kifejezésre jut. Eltekintve attól, hogy a jogi karon a jogakadémiai tanároknak egyetemi magántanárként való habilitálása az illetőkre nézve kötelező, más távollakó jogtudor is habilitálathatja magát; a kolozsvári egyetem jogi karán például jelenleg is van oly magántanár, akit a kar, bár az illető nem jogakadémiai tanár, mint távollakót képesített s aki mint magántanár, bár az egyetem székhelyétől állandóan távollakik, tényleg működik is. A budapesti egyetem bölcsészeti karán is volt rá eset s a kolozsvári egyetem bölcsészeti karán jelenleg is van oly magántanár, aki szintén mint távollakó képesített s állandóan mint olyan működik. Annál inkább előfordul az, — amire különösen a budapesti egyetem bölcsészeti karánál vannak példák, hogy a magántanár az egyetem székhelyéről elköltözik, de azért folytatja az egyetemen tanítói működését. Budapesten az orvosi karon is

van erre eset s ez egyetemnek ezidőszerint két künnlakó orvosi kar magántanára van. Arra azonban, hogy az egyetemek vidéken lakó orvostudort habilitáltak volna, nálunk eddigéle egyetlen egy eset sem fordult elő, sőt úgy látszik, hogy mindkét egyetemünk orvosi tanárainak többsége távollakó habilitációját elvből ellenzi; a kolozsvári egyetemen határozottan. Ha tekintetbe vesszük, hogy a többi fakultás készséggel fogadja be kötelekébe mint magántanárokat az arra érdemes karbeli doktorokat s a magántanári kvalifikáció első és legelengedhettebb követelményének nem az illető lakhelyét, hanem tudományos rátermettségét tekintve, az orvostudorokkal szemben határozottan sérelmes az ily eksklusív állásfoglalás. Miért kell e tekintetben nálunk éppen csak az orvosnak és az orvosi hivatásnak hátrányban lennie!

Németország s különösen Svájc egyetemeinek orvosi karai is egyes alkalmas esetekben önmagukhoz és az ügyszó méltónak tartják távollakó orvostudorok habilitálását. Kivált kisebb egyetemeken — habár a dolog természetéből folyólag az egyetemek székhelyén lakók habilitálásához viszonyítva csak kivételesen fordul elő — nem is oly ritka az ily eset; pedig ez országoknak sok egyeteme inkább lehetővé tenné, hogy minden dúcensségre törekvő orvostudor egyetemi városban telepedjék le. S mondhatná valaki, hogy ebből a tudomány ügyére nem haszon, hanem hátrány származik? Németországban ezenkívül is minden értékes tudományos munkálkodás által kitűnő doktor, bármily fakultáshoz tartozzék is, tudományos munkálkodása elismerésül, a jövőre való buzdításul s mások serkentése céljából professzori címet kaphat minden kötelezettség nélkül, bárhol lakjék is az illető. Németországban 2,500.000, Svájcban 675.000 emberre esik egy egyetem s az előbbi or-

szágban 20, utóbbinak 5 egyeteme, illetve orvosi fakultásaj van; nálunk ezidőszerint mintegy 10 millió emberre esik egy orvosi fakultás s Berzeviczy szerint az egyetemek számát a lakosság számához viszonyítva, Magyarország az összes európai művelő államok között leghátul áll. A kerekszámokban 50,000.000 lakossal bíró Németországban 820, a 3,000.000 lakosu Svájcban 161 azok száma, akik az egyetemek orvosi karain mint rendes, rendkívüli és magántanárok az orvosi oktatás és tudomány szolgáltatásban állanak, nálunk a két egyetem orvosi karán összesen 125-en. Ez adatokból a mi viszonyaink kedvezőtlen aránya könnyen kiszámítható. Habár a tudományos haladás fokmérőjének nem csupán csak és nem elsősorban a tudományfoglalkozók száma tekinthető, hanem főképp a kvalitása, a sok jeles ember között kifejlődő erősebb versenynek a tudomány intenzívebb fejlesztésére való jótékony hatása kétségtelen s bizonyos az is, hogy az ily versenyben inkább meg vannak adva a feltételek arra, hogy minél több igazán nagy kaliberű tudós fejlődhessék ki. Hogy ez tényleg így van, azt az említett országok példái fényesen bizonyítják.

Nálunk mindegyre feljull a panasz, hogy pénzügyi helyzetünk elégtelensége folytán nem vagyunk abban a helyzetben, hogy két magas színvonalon álló egyetemünkön kívül is még az ország lakosságának számához mérten kellőszámu egyetemet s tanszéket állítsunk, kiváló tudományos embereink egy jelentékeny részét megfelelő módon elhelyezhessük, s lépten-nyomon sajnálattal regisztrálják lapjaink, hogy sok kitűnő tudósunk kénytelen a külföldön keresni magának megfelelő munkakört. Egyik-másik nagyszabásu tudósunk ha-

REGÉNY

AZ UJ MAGDOLNA

— REGÉNY —

Irtta: WILKIE COLLINS

Horace mindjobban megilletődött.

— Edes szivem, hát mi van azon csodálkozni való? — kérdé.

De a leány helyzetében és kedélyállapotában bizonyára volt oka, hogy ily felfedezés még a legbátrabb leányt is megijeszze. Lelkében Grace Roseberry meghamisítása új alakot öltött: a végzet alakját. A végzet idevetette őt vakon ebbe a házba, ahol találkozni fog a javítóintézet hitsszónokával. Eljött az a férfi, aki annyira megrendítette lelkét, aki befolyásolta egész életét! Talán eljött volna az ítélet napja is?

— Ne gondoljon velem, — mondá Mercy halkan. — Az egész délelőt beteg voltam. Hiszen maga is látta, amikor idejött: már pusztá hangja is felizgatott. El fog mulni. Csak attól félek, hogy őnt megrémítettem.

— Edes Grace, — azt hiszem, hogy Julian nevének hallatára ijedt meg. Hires ember, annyit mondhatok, azt is láttam, hogy a nők élénken felkelnek helyeikről és megbámulják, ha valahol megjelenik, de őn olyan, mintha villám sújtotta volna.

A leány kétségbeesett erőlködéssel minden bátorságát összeszedte és nevetett, de ez a nevetés keményen és titokzatosan hangzott. Kezét rátepte a férfi ajkára s így kényszerítette a hallgatásra.

— Ostobaság! — kiáltá könnyedén odavetve. — Mi köze mr. Julian Graynek az én arcomhoz?

Már jobban vagyok. Ugy-e maga is észreveszi rajtam?

Emellett erőszakot jöködvvel nézett Horacera és mesterkelt közönytvel megint lady Janet öcsésére terelte a beszélgetést.

— Persze, hogy hallottam róla, — szölt. — Tudja, hogy ma idevárják őt? Miért áll a hátam mögött? — Így nem tudok kedvem szerint beszélgetni önnel. Ujjon ide mellém!

Horace engedelmeskedett, de bensőleg nem volt megelégedve a leány viselkedésével. Arcán még látszott az aggodalom és meglepetés kifejezése. A leány tovább játszott szerepét azzal a szilárd elhatározással, hogy Juliantól való félelmet illetőleg minden lehető gyanut elfojt Horaceban.

— Beszéljen el valamit erről a hires emberéről, — mondotta és bizalmasan a férfi karjába fonta a magáét. — Milyen az a Julian Gray?

A behízogó mozdulat és szavainak lágy hangja nem tévesztette el hatását. Horace arca feiváult; hasonló módon válaszolt ő is.

— Legyen készen arra, hogy a legmodernebb felfogásu papot fogja látni, aki szálla püspöke szemében. Ha kívánják, prédikál az eretnekek kápolnájában is; nem törődik se papi tekintéllyel, se a papi hatalommal és mindent a maga terve szerint cselekszik, de sok jót. Jól tudja, hogy magas méltóságra sohasem fog emelkedni, de ez nem bántja, azt mondja, meglegszik azzal, hogy a családottak archidiaconusa, az éhezők diaconusa és a szegények püspöke. Furesaságai mellett angyali jóságú ember, szinte keresni kell párját. A nők nagyon kedvelik és mindannyian felkeresik tanácsát. Szeretném, ha őn is elmenne hozzá.

Mercy arca hirtelen megváltozott.

— Hogy érti ezt? — kérdé hevesen.

— Julian hires a rábeszélő képességéről, — szölt Horace mosolyogva. Ha ő beszélne önnel,

bizonyára rávezetné a helyes utra. Felkerjem Juliaut, hogy szószólóm legyen?

Horace tréfából tette az ajánlatot. Mercy nyugtalan lelke komolyan vette.

— Ő meg fogja tenni, — gondolta magában az iszonyat leirhatatlan érzésével, ha én meg nem akadályozom benne! — Az egyetlen biztos módja annak, hogy Horacet lebeszélje arról, hogy barátja pártfogását kérje, az volt, hogy engedjen kívánságának. Kezét völegénye vállára tette és megpróbálta a kacérkodás álarcá alá rejtetni emésztő aggodalmát.

— Ne beszéljen ostobaságot, — szölt vidáman. Miről is beszélünk, mielőtt Julian Gray lett a témánk?

— Lady Janet hosszu kimaradásán csodálkozunk, — válaszolt Horace.

A leány türelmetlenül vállára ütött.

— Nem, nem! Az előbb másvalamit mondtam!

Szemeli elárulták azt, amit kimondani nem mert. Horace a dereka közre fogta karját.

— Azt mondtam, hogy szeretem őnt, — válaszolt Horace sottogva.

— Egyebet nem?

— Hát már nem hallja ezt szívesen?

A leány elbűvölően mosolygott.

— Hát csakugyan olyan komolyan veszi...? Mercy szava elakadt.

— Házasságunkat?

— Igen!

— Leghőbb óhajtam.

— Igazán?

— Igazán.

Rövid szünet állt be. Mercy ujjai az óraláncán függő apróságokkal babráltak.

— Hát mely napon legyen az esküvőnk — szölt szeliden, de tovább is óraláncán babrálv. Sohasem beszélt így, sohasem volt ily jó és

lála után nem egyszer ugyazólán szemrehányást teszünk önmagunknak, hogy teljes tehetségük teljesmértékű érvényesüléséhez nem voltunk képesek megadni a megfelelő feltételeket s így csak egy részét nyújthatták annak, amit nemzetünk dicsőségére kiváló szellemüktől méltán remélhettünk volna. Elvész a nép, amely tudomány nélkül való, pártoljuk a tudományt! — hangzik fellépten nyomom az ideális jelszó s a gyakorlatban megtörténhetik az, hogy hazánkiai közül egyesek, akik a tudomány terén előretökélni s érvényesülni szeretnének, ha esetleg vidéken laknak, oly munkakört se érhetnek el, amely mellett, hogy tudományos ambíciójukat, munkakedvüket élesztve, másoknak is serkentő példát szolgáltatna s nemes és intenzív verseny ébresztésére lenne alkalmas, az államnak semmiféle megterhelésével sem járna! Végtelenül lehangoló a gondolat, hogy amit a német, a svájci orvos elérhet hazájában, azt a magyar haza fiának itt nálunk lehetetlen elérnie, mert az ily törekvés könyörtelen elvi akadályba ütközik. Pedig amint a más pályán lévőők között, vidéki orvosaink között is vannak olyanok, akik lelkük mélyében vannak áthatva azon igazságtól, hogy akkor tanulunk, igazán, ha tanítunk, s hogy az országnak és a nemzetnek a szó legnemesebb értelmében vett tanulói, buvárai azok, akik oly szerencsések, hogy ambíciójukhoz mérten taníthatnak. Amint az egyetemek székhelyén lakók tudományos sikereinek alapköve a legtöbbször az egyetemi magántanárság, ugyanez a tényező, habár a dolog természeténél fogva csak jóval ritkábban, a vidéken lakókra nézve sem tévesztheti el serkentő s a közre is jótékony hatását, ha hozzáférhető. Meg kell tehát a vidéken lakó orvosoknak is adni a lehetőséget arra, hogy magukat egyetemi magántanárként habilitálhassák s tudományos munkálkodásukat teljes erejük szerint kifejthessék mindazon esetekben, amelyekben az *illető a magántanári képesítő szabályzat értelmében rátermettségét bebizonyította* s — amennyiben arról szó lehet — *a garanciák megvannak arra nézve, hogy az illetők nemcsak a pusztá címét keresik, de az egyetemen tényleg működni is óhajtanak.* Arra, hogy az egyetemi magántanár bármely fakultásnál az egyetem székhelyén lakják, sem máshelyt, sem nálunk sok esetben semmi

szükség sincs s eszerint az egyetemek székhelyén kívül lakó orvostudorokkal szemben sincs ok más szempontok szerint járni el, mint másfélbeli doktorok képesítésénél.

Tudományt művelő emberekben felesleg semmi téren sem rendelkezünk s ezért nem lehet rá okunk, hogy az érvényesülés feltételeit bárkitől is megvonjuk. Ellenkezőleg, ez ellenségeink által ugyanis elmaradottnak hirdetett ország egyes jó magyar fiait jogos és nemes törekvésükben semmi téren se feltétlenül akadályozni, hanem támogatni és felkarolni kellene, ha vidéken laknak is, ha céljuk megfelelő munkakör megszerzése által magukat továbbképezni s a tudomány terén előretökélni. Nincs fegyver, melynek hatása a népek és nemzetek versenyében biztosabb, mint a minél magasabba fejlesztett szellemi erő, s ha ezer éven át kül- és bellellenségeinkkel szemben főképpen fizikai erőnkkel tartottuk fenn e hazát, e feladat jövőre mindinkább fog szellemi képességeinkre átháramlani. A szellemi erő gyűjtésére, annak minél nagyobb foku fejlesztésére alkalmas minden megfelelő tényező felhasználása tehát a tudomány bármely terén nemzeti érdek és kötelesség. Meggyőződés és fennköltlen adott ennek kifejezést Wallissac vallás- és közoktatásügyi miniszterünk, midőn 1901. február 14-én a képviselőházban tárcája költségvetése tárgyalásának kezdetén szellemi előhaladásunk kérdését oly gyönyörűen aposztrófálta: „Ennek az országnak kritikus ideje nem a nagy titáni erőfeszítések voltak, nem a tatárjárás vagy a törökpusztítás, hanem az igazi kritikus idő az, amidőn számonkérjük azt az összegyűjtött erőmennyiséget és erőminőséget, amelyet be tudunk vetni a művelt világ versenymerlegébe.”

BELFÖLD

A király elutazása. A király ma rövid időre elhagyta fővárosunkat. Délután fél 3 órakor különvonaton Bécsbe utazott, hogy Erzsébet főhercegnő temetése felől rendelkezék. Elutazása előtt 6 főségre hosszabb magánkihallgatáson fogadta Széll Kálmán miniszterelnököt. Az eddigi rendelkezések szerint 6 főségre még ebben a hónapban és alkalmasint hosszabb tartózkodásra tér vissza Budapestre.

szép, mint most. Horace szinte félt hinni ily boldogságban.

— Oh, Grace! — kiáltá. — Ne üzzön tréfát velem!

— Mi jogosítja őnt ily feltevésre?

Horace oly őszinte volt, hogy komolyan válaszolt:

— Az ímént még hallani sem akart esküvőnkrol.

— Az mindegy, mi volt azelőtt. Azt mondják, hogy a nők olyan szeszélyesek, mint az idő, nemük egyik fogyatkozása ez.

— Áldassék az Isten ilyen fogyatkozásokért! — kiáltá Horace őszintén. — Hát csakugyan rém akarja bízni a döntést?

— Ha ragaszkodik hozzá.

Horace egy pillanatra meggondolta magát a házassági törvényt illetőleg.

— Két hét múlva megkaphatjuk a házasságkötési engedélyt. Tehát mához két hétre.

A leány tiltakozólag emelte föl kezét.

— Miért nem? Ügyvédem készen van. Előkészületekre nincs szükség. Hiszen ön maga mondta kézfogónkon, hogy eszöndes esküvőt szeretne.

Mercynek ezt helybe kellett hagynia.

— Itt nyomban megesküdhetnék, ha a törvény megengedné. Tehát mához két hétre. Mondja — igen!

Közelebb vonta magához a leányt. Csönd következett. A kacérkodás álarcá, melyet kezdetül csak rosszul alkalmazott, leesett arcáról. Bánatos, szürke szeméi száználmasan nyugodtak az ifju izgatott vonásain.

— Ne nézzen rám oly komolyan! — mondá Horace. — Csak egy szót, Grace! Csak ezt az egy szót: igen.

A leány felsóhajtott és kimondotta a nagy szót. Horace szenvedélyesen csókogta a leányt, aki csak heves mozdulattal tudta magát kiszakítani öléből karjaiból.

— Hagyjon el! — szölt halkán a leány. — Kérem, hagyjon magamra!

Nagyon komolyan mondta ezt. Égész testében remegett. Horace felkelt, hogy teljesítő kívánságát.

— Felkeresem lady Janet-t, — mondotta — meg kell mutatnom neki, hogy újra vidám vagyok és meg fogom neki mondani, miért.

A könyvtárszoba felé fordult.

— On ugy-e itt marad? — Szabad visszajönnöm, ha kissé lecsillapodik.

— Várni fogok itt önére, — mondá Mercy.

A válaszzal megelégedve Horace elhagyta a szobát.

Mercy öbe ejtette kezeit; feje fáradtan hanyatlott a keretet párnáira. Ebdéközben azt sem tudta, hogy ébren van-e, vagy álmodik. Hát csakugyan kimondotta azt a szót, amely kényserítette őt, hogy két hét múlva Horace Holmerolt neje legyen? Két hét múlva! Ez idő alatt közbejöhethetne valamely akadály; időközben talán menekülhet borzasztó helyzetéből. De bármi történjék is, mindenesetre helyesen eszelekedett, hogy Julian Grayval való találkozás helyett ezt az utat választotta. Egy heves mozdulattal felült, amikor megint elébe tolt az ily találkozás gondolata. Izgatott képelete már látta e pillanatban, amint Julian Gray előtte áll a szobában és vele beszélget, amint Horace ajánlotta. Látta, amint egészen mellette ül, ugyanazt a férfit, aki a szöszék-ről lelke legmélyét megrendítette, amidőn ő észrevétlenül a kápolna másik részében áhitattal figyelt szavaira, látta maga előtt, amint erősen arcába tekint, amint szemeiből kiolvassa, hangjából meghallja, reszkető kezein megrázi aszélytelen titkot, amint egyik szót a másik után kicsikarja belőle, míg nem ő megsemmisülve lábainál hever és bevallja a csalást. Feje visszahanyatlott a párnákra; arcát iszonyattal takarta el, megrémülve attól a jelenettől, amelyet tulizgatott képzelőtehetsége idézett elő. Még mostis, amikor a rettenet beszélgetés feleslegessé lett, biztos lehetett-e abban, hogy ha mint idegen kerül is elébe, nem fogja-e magát elárulni?

(Folytatása következik.)

Zichy Jenő beszámolója. Gróf Zichy Jenő ma délelőtt tartotta Székesfehérvárott nagy közönség jelenlétében beszámoló beszédét. Egyebek közt kijelentette, hogy a katonai javaslatok miatt lépett ki a szabad- elvűpártból. Utána Barabás Béla, Ráthay László, Kaas Ivor és Szulha István képviselők beszéltek.

KÜLFÖLD

A venezuelai megegyezés. A venezuelai ügyben aláírt német jegyzőkönyv a már jelentett intézkedéseken kívül elrendeli, hogy Németország követeléseinek, valamint más hatalmak követeléseinek kielégítése céljából a venezuelai kormány 1903. március 1-től kezdve La-Guayra és Puerto-Cabello kikötők vámbevételének 30 százalékát havonként át fogja utalni a caracasi angol bank képviselőjének. Ha a venezuelai kormány kötelezettségeinek nem tenne eleget, a két kikötőben a vámkezelést a követelések teljes kiegyenlítéséig belga vámváhatalokokra fogják bízni. Az ekképpen átutalt vámjövedelmek elosztása tekintetében, valamint Németország, Anglia és Olaszország külön kielégítési joga tekintetében minden vitás kérdés más megegyezés létre nem jötte esetén a hágai választott bíróság által döntendő el. Ebben az eljárásban az összes többi érdekelt államok a nevezett három hatalommal szemben, mint felek részt vehetnek. A német tengeri haderő által elvett venezuelai hadi- és kereskedelmi hajókat abban az állapotban, amelyben most vannak visszaadják a venezuelai kormányoknak. E hajók elvételéből, valamint azok őrzéséből nem lehet kártérítési igényeket származtatni. E hajók meg rongálásáért vagy megsemmisítéséért sem jár kártérítés. A jegyzőkönyv aláírása után a blokádot megszüntetik és a német és venezuelai kormány között újra felveszik a diplomáciai összeköttetést.

Páris, február 15.

A Havas-ügynökség jelenti Caracásból tegnapi kelettel: A venezuelai kikötők elzárásának megszüntetését ma közölték hivatalos jegyzékben a kormánnyal. Minthogy a viszály ezzel elintéződött, Matos forradalma megbiusultnak tekinthető.

Az örményekért és macedonokért. Párisból táviratozzák: Ma délután a Chateau d'Eu-színházban nagy népes gyűlés volt az örmények és a macedonok érdekében. A gyűlésen Destournelles elnököt, körülötte ültek: Pressensé, Jaurés, Denis-Cochin, Leroy-Beaulieu, Etienne, Anatole France és mások. Az elnök a civilizált nemzetek beavatkozásának szükségességét hangoztatta, majd mindenféle pártállású politikusok között Victor Bérard, Deschamps, Havet, Verthelot, Lockroy, Lavisse és Deschanel üdvözlő leveleit olvasta fel. Denis-Cochin azt a nyomort esetele, amelyben a török birodalom szerencséslen népei élnek, majd az örmény megszárlásokra és a krétai beavatkozásra utalt és azt hangoztatta, hogy nem szabad várni a beavatkozással, míg vérontásra kerül a dolog. Pressensé azt fejtette, hogy Európának mennyire érdekében áll, hogy megakadályozza a Macedóniában készülő lázadást. Európának gyorsan kell cselekednie. Jaurés, akit a szószéken való megjelenésekor nagy tetszéssel fogadtak, azt fejtette, hogy a humanitás kérdése főleg szóban és ideje, hogy Európa véget vessen a büntetettnek. A civilizált nemzetek már nagyon soká nézték tétlenül a dolgokat s azért lelelősek a mostani viszonyokért. Európának sietnie kell, hogy a szükséges reformokat rákényszerítse Törökországra. Törökország integrálását tisztelni akarjuk. Minthogy a mostani helyzetben a mozlimok is szenvednek, Európa a meghonosítandó reformokkal az elnyomottakkal egyidejűleg az elnyomottak is felszabadítja. Végül általános tetszés között felszólította a közvéleményt, hogy karolja fel ezt az ügyet. Beszült még Lerolle és Leroy-Beaulieu, azután pedig a négyüttes egyhangulag olyan határozati javaslatot fogadott el, amelyben azt a kívánságot fejezik ki, hogy a francia kormány erőlyesen lépjen fel, hogy végre a birüni szerződés az 1895. május 11-iki memorandum szerint végrehajtsák és az emberiséget arcultító erőszakosságok Törökországban megszünjjenek.

HIREK

Budapest, február 15.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Február 15 ikén uj előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Izabella főhercegnő ma délután Berlinből visszautazott Bécsbe. — Lukács László

pénzügyminiszter a hetenkint rendes kihallgatásokat essential nem tartja meg többé hétfőn, hanem csütörtökön délután 4 órakor.

A kolozsvári egyetemi hallgatók akciója.
A kolozsvári egyetemi ifjúság ma általános gyűlést tartott, mely elhatározta, hogy a kassai Rakóczy-szoborra gyűjtést hirdet s április elején a fővárosi és kolozsvári írők közreműködésével nagyszabású kuruzs-estélyt rendez. Együttal elhatározta azt is, hogy a *katonai javaslatok ellen* nagy tiltakozó-gyűlést hív össze február 22-ikére. Az e tárgyban tartandó külön gyűlés előkészítésére háromtagú bizottságot küldött ki.

Erzsébet főhercegnő halála. Bécsből táviratozták: Frigyes főherceg palotájába szakadatlanul jönnek részvétlívátatok a külföldi udvarok tagjaitól, a főnemességtől, az állami és udvari méltóságoktól és a tábornoki kör köreiből. Sok koszorút is küldtek a koporsóira. A király ma este 1/8 órakor érkezett és kíséretével egyenest a Burgba hajtatott. Minthogy az elhunyt főhercegnő azt kívánta, hogy lény és pompa nélkül temessék, hogy holttestét a palotában szenteljék be és azután Bádénbe vigyék, a tetemet nem viszik át a Burg plébániatemplomába és nem is lesz ünnepes temetés. *Mária Krisztina* spanyol anyakirályné ma éjjel után ideérkezett. A pályaudvaron Jenő főherceg, továbbá a spanyol nagykövet és a nagykövetség személyzete fogadta.

József nádor leányának elhunytá alkalmából Szalay Imre muzeumi igazgató táviratilag fejezte ki részvételt József főhercegnek. József főherceg megleghangú táviratban köszöntö meg a Nemzeti Múzeum részvétét.

Madrid, február 15.

Pacoco tábornok, Balseyro alezredes, a király szárnysegéde és Heredia külügyminisztériumi jegyző ma este a spanyol király külön követségként Párison át Bécsbe utaztak, hogy jelen legyenek Erzsébet főhercegnő temetésén.

Tolsztoj betegsége. Félérjáról táviratozták: Hiteles jelentések szerint Tolsztoj állapota rosszabbodott. Tolsztoj kénytelen ágyban maradni. Testi hőmérséklete 38,1 fok.

Magyar orvos Kínában. A Hong-Kongban székelő magyar-osztrák konzulátus arról értesítette a magyar és osztrák kormányokat, hogy egy magyar honos orvosudtor részére a Cantonban (Kína) való megtelepedésre alkalom kínálkozik, annak folytán, hogy dr. Raslag Adolf, a lepra tanulmányozásával foglalkozó montenegrói orvos, a letelepedő kartárs megélhetését elősegíteni s esetleg társulást utján is hajlandó előmozdítani.

Az illető vállalkozó orvosnak egészségesnek s harmóniósan idősebbnek kell lenni, aki a francia és angol nyelvet beszéli, nőgyógyászati praxissal bír, megfelelő vagyonnal rendelkezik, úgy, hogy az odautazás költsége és az első évek megélhetése biztosítva legyen. Az évi szűkséglet 5000 mexikói dollár s az elérhető jövedelem évi 10.000 mexikói dollárra tehető. Az érdeklődők március 15-ikéig a belügyminisztérium közegészségügyi osztályához fordulhatnak, azonnal pedig a hong-kongi magyar-osztrák konzulátushoz.

Szocialista népgyűlés. A Tattersall fedett csarnokában ma délután népgyűlést tartottak a szocialista munkások, hogy állást foglaljanak a főváros által tervezett Népháza és a katonai javaslatok ellen. A rendőrség részéről Peregriny Sándor kapitány, Vidghy Mihály és Császik fogalmazók voltak jelen a gyűlésen, míg az utóan a rendre Scrimay Andor kerületi kapitány ügyelt föl nagyszámu gyalog- és lovasrendőrökkel.

Miután dr. Goldner Adolf elnök a gyűlést megnyitotta, felszólalt Fleischmann Andor, elítélte a fővárosi intézők köreinek azt a szándékát, hogy a kétmillió milliennári alapítványból oly dolgokat akar létesíteni, amely csak a szabadon gondolkodó munkások elnyomására s legfőképpen az elzülőt egyének segítségére szolgál. Kárhoztatja a karmeliták és lazaristák letelepítését, amely szerzetek csak arra jók hogy a vagyonos-osztály számára alázatos, jámbor nyuszható munkásokat neveljenek. Ne alimizsnát nyujtsanak a város, hanem teleresse a munkások jogos követelését és olyan Népházat építsen, amelyben a különféle munkás-szervezetek otthon találassanak és a munkások szabadon gyülekezheszenek. Utána Bohányi Dezső a katonai javaslatokat támadta. A szocialisták szerinte békét, jogot és munkát kívánnak s ezért ellene vannak a katonai javaslatoknak. Majd Grossmann Miksa támadta Széll Kálmánt, amiért a szocialisták nyilvános gyűjtését nem engedélyezte. Egyhangulag elfogadta ezután a népgyűlés az előkészítő határozati javaslatát, amely kimondja, hogy a nép terhei megkönnyebbültségek s a nép érdekeinek megvédelmézését csak abban látja, és attól várja, ha a nép érdekeinek igazi képviselői, a szocialisták jutnak a törvényhozásba.

Ügydíjtól megfosztott tanító. Turóc-Szent-Mártonból jelentik: Bielek Antal turóc-szent-mártoni nyugalmazott tanítót, a Ludovik Novini politikai betilap

szervezőjét, Turócmezey közgazdasági bizottsága 200 korona rendbírásra ítélte, mivel abban a felebbezésben, melylyel nyugdíjától való megfosztásá ellen élt, a közgazdasági bizottságot durva kifejezésekkel illette. A belügyminiszter a közgazdasági bizottságnak ezt a határozatát feloldva, vizsgálatot rendelt el Bielek Antal szerkesztő ellen.

A szász udvar botránya. Mióta a biróság elválasztotta a szász trónörökös-párt, előtérben áll a nagy érdeklődéssel kísért ügyben az a kérdés, vajjon szabad-e most már a szász trónörökösnek újra megházasodnia. Hir szerint a Vatikánban nem fogják ellenezni a trónörökös ilyen tervét, különös figyelemmel a szász uralkodócsalád iránt, amely a multban mindig jóindulattal viseltetett iránta. Dr. Porsch centrumpartí képviselő, aki Boroszlóban az egyházi törvényszék tagja, egy újságíró előtt úgy nyilatkozott, hogy a pápa nem adhatja meg a trónörökösnek a fölmentést, de azt megteheti, hogy megsemmisíti a házasság érvényességét. Egy drezdai lap *Lajza* hercegnő egy levelét közli, amelyet az egy egyszerű szász asszonynak küldött válaszul annak levelére. A hercegnő levele, amely január 28-ikán Mentoneban kelt, így hangzik:

Kedves, jó asszonyom! Meg se mondhatom, mily végtelenül meghatott az ön szeretetreméltó levele. Egész szívemből köszönöm jószágát és szeretetét! Nem is sejtji ön, mily végtelen gyengeséggel és szeretettel csüggyök kis gyermekemmel, mily keserves órákat életem át, mennyi könnyet ontottam utánuk való határtalan vágyakozásban! Nem hagyom el öt kicsinyemet és szász népetem. Népem, amely iránt a legbensőbb szeretettel viseltetem, ne várjon hiába. Mert minden kedves, egyszerű ember, amilyen ön is, édes, jó asszonyom, szívemhez nőtt. Óriási nehézségekkel kell küzdenem. Sokat kell szenvednem és mégis magamnak akarom megteremteni sorsomat. Bizom népemben. Az nem fog elhagyni engemet, mert asszony vagyok, amilyen ezer más, aki vele szeret és szenved! Azért reméljen és bízzék, kedves jó asszonyom! Mondja el ezt mindenkinek, aki tudakozdik utánam. Ezer üdvözlöt!

Egyházi értekezet. A nagyenyedi ev. ref. egyházmegye küldötté február 12-én népes előértekezetet tartottak Nagyenyeden. Ez alkalommal megállapodtak, hogy a március 4-én tartandó egyházkerületi közgyűlésen az állásáról leköszönt Sándor János helyébe kit választanak meg esperesnek és egyházmegyei főjegyzőnek. A hangulat után ítélvé, az esperesi állásra legelőbb kilitása van Jancsó Lajos marosújvári lelkésznek, ki 14 évig viselte a főjegyzői tiszteletet. A főjegyzői állásra legelőbb kilitása van Bertalan József aranyos-polyáni lelkésznek, de nagy partja van Szécsi Ferenc felvinci papnak is.

Osóker. Irtunk arról a osókeréről, amely Frankurtnban támadt, egy szép leány és egy idősebb bácsi között. Az idősebb bácsi a kocsmában ült a leány apjával, amikor a leány bejött és hazahívta az apját. Az idősebb bácsinak nagyon feltűnt a szemrevaló leány és kedélyesen felkiáltott:

— Na leány, ha egy osókoskát kapok tőled, akkor ezeröt száz márkát adok neked, ha nagykoru leszel.

A leány huzódzott, az öreg bácsi biztatta, végre az apa is közbeszólt és megengedte a osókot, mire a leány csakugyan meg is osókoita a lelkes öreget. Aztán nagykoru lett a leány és — az öreg bácsi nem akart fizetni. A leány bepanaszolta s a bíróság megítélte a kikötött összeget azzal az egyszerű megokollással, hogy a leány komolyan vette az alkut.

Ünnepelt rendőrellenőr. Szép ünnepség folyt le a napokban a lamrendőrség keleti pályaudvarának kirendeltségében. Berger Ignác rendőrellenőr töl-tette be szolgálatának 25-ik évét. Ez idő alatt ernyedetlenül fáradozott töltötte be hivataát, amit az is bizonyít, hogy a német császár, a sziam király, a szerb király kitüntetésekkel látta el. Tulajdonosa a vitéségi éremnek, a hadi éremnek stb. Kartársai az évforduló alkalmából díszalbmot készíttettek, amelyet Pavik Ferenc főleltőleg szép beszéd kíséretében nyújtott át az ünnepeltnek, aki megható szavakban mondott köszönetet a megemlékezésért. A jubileum alkalmából társasvacsora volt a pályaudvar külön termében.

Mozgalom a katonai javaslatok ellen. Az erzsébetvárosi, Demokrata-Kör mozgalmat indított a katonai javaslatok ellen s ma délután Földiák Gyula elnöklete alatt értekezetet tartott mintegy 200 polgár részvételével. Ehatárbáták, hogy február 22-ikén délután 3 órakor népgyűlést tartanak, amelyre a polgárokat plakatok utján hívják meg. A népgyűlésen benyújtandó javaslatban indítványozni fogják, hogy kérje föl a népgyűlés a függetlenség pártot a katonai javaslat törvényerőre emelkedésének megakadályozására s küldjön deputációt a kerület országgyűlési képviselőjéhez, hogy a javaslat ellen szóljon és szá-

vazzon. A népgyűlés előkészítésére bizottságot küldtek ki, mely felkéri az egyetemi ijjakat és az Egyetemi Kört, hogy vegyenek részt e mozgalomban s küldjenek képviselőt az előkészítőbizottságba. Az előkészítő-bizottság holnap, hétfőn délután értekezetet tart az erzsébetvárosi Demokrata Kör helyiségében.

A párbaj ellen. A párbajellenes magyar liga előkészítőbizottsága legutóbb tartott értekezetéből tudvalevőleg egy szűkebbkörű bizottságot küldött ki az előmunkálatok megindítása végett. Ez a bizottság ma délelőtt a szánuvevőszék üléstermében igen látogatott értekezetet tartott, amelyen megjelentek: Rakocskly István számszéki elnök, az előkészítő bizottság elnöke, Seyfried József, a pestvidéki törvényszék elnöke, Heil Fausztin közgazdasági bíró, dr. Bókay Árpád, Hercege Mihály, Zipernovszky Károly, Moréll Károly, Lichtenberg Kornél egyetemi tanárok, Ambro-zovics Béla miniszteri tanácsos, Desseffy Arisztid, dr. Horváth Gyula országgyűlési képviselő, Kossutány Géza és Liphay Kornél táblai bírák, dr. Szalay Mihály, Glück Frigyes, Edvi Illés Károly és még számosan.

A tárgysorozat első pontja a bizottság megalakulása volt. Előnknek Rakocskly István számszéki elnököt választották, aelnöknek Desseffy Arisztidet, dr. Bókay Árpádot és Zipernovszky Károlyt, titkárnak Gergely Edét jegyzőnek Földes Imrét pénztárosnak Kende Lajost. Minthogy azonban Rakocskly István kijelentette, hogy a végrehajtó-bizottság elnökségét nem fogadhatja el. s csupán mint a bizottság tagja kíván az ügy érdekében munkálkodni, az elnöki állást egyelőre függőben hagyták.

Miután Gergely Ede bemutatta a szervező-bizottság jelentését, Lichtenberg Kornél felolvasta az általa szerkesztett s több ezer példányban szétküldendő szerületés felhívást, amely mindenkit a párbajellenes mozgalomban való csatlakozásra szólít föl.

Mátyus Arisztid a felhívással annyiban nincs megelégedve, mert az alakulandó liga tagjait nem tiltja el a párbajozástól. Már pedig csak radikális orvoslást tart célravezetőnek.

Rakocskly István kifejtette, hogy a radikális orvoslás éppen abban rejlik, hogy a baj gyökerét kell keresni. Amde, ha oly utra nem lép a liga, amely a társadalom legjavát elriasztja, maga alatt vágja a fát. Ha a liga tagjaira kötelező lenne a párbajtilt való tartózkodás sokan jönnének oly elemek, amelyek a liga védszárnyai alatt szabadon sértegethetnének. Szerinte a főcél a törvényhozásra hatni, hogy az egyéni becsületet hathatóbb védelemben részesítse.

Dr. Schulek Géza, Szalay Mihály, Edvi Illés Károly, Zipernovszky Károly a felhívást helyeslik, mire Matyus Arisztid kijelenti, hogy ő ragaszkodik indítványához s minthogy látja, hogy a többség ellene van, a bizottságból lép.

A felhívást ezután egyhangulag elfogadják. Miután még dr. Szalay Mihály indítványát, hogy a bizottság a sajtó egyesületeivel lépjen kapcsolatba, elfogadják, megalakították az alapszabály-szerkesztő és a szűkebb végrehajtó bizottságot. Amannak tagjai: Seyfried József, Edvi Illés Károly, Lichtenberg Kornél, Kistaudi Liphay Kornél és Csatary Frigyes lettek, emezéi: a három elnök, a főtitkár a jegyző, a pénztáros, továbbá Lichtenberg Kornél és Glück Frigyes.

Gyilkosság az országúton. Tordáról jelentik: A napokban az alsójárai országút mentén Szurdok községtől mintegy két kilométer távolban gyilkosság történt. Egy oláh parasztembert találtak a földön holtan, kibem Motyok Szmion kisbányai lakost ismerték fel. A holttesten semmiféle külerőszak nyoma nem látszott. Első peroben azt hitték, hogy Motyok szivszélhűdésben halt meg. A boncolás alkalmával azonban felfedezték, hogy Motyok nyakszirtjén alig észrevehető lösebb áttung és a golyó, szétzuva a gerincogayt, az átkapocs belsőrészen akadt meg és rögtön halált okozott. A törvényszék megindította a vizsgálatot.

Annnyit sikerült kideríteni, hogy Motyok Szmion ökröket akart vásárolni és 210 korona készpénzzel a zsebében kelt utra. Kiderítette a vizsgálat azt is, hogy Motyok Szolcsván és Bnyeden járt, de vásárt nem tudott kötni és gyalog ballagott baza felé. Az uton ösmeretlen ember csatlakozott hozzá, és tudva, hogy pénz van nála. Nyomon kísérte és végre mikor a iorrásnál ivet ivott, hátulról orozva agyonlőtte. A lövést a hullán azért nem lehetett rögtön észrevenni, mert a nyakon a vér az esés következtében vastag réncot formált, mely a vér kifolyását elzárta. Az alsójárai és torozkói csendőrség csakhamar kiderítette, hogy egy magas himbőhelyes ponori oláh kísérte Motyokot folytonosan. Nyolc rendőr ment ki Ponor községbe, hol a lopásairól és rablásairól híres Gán Pantylton házat vették körül. Gánt, ki most hat hónapja, hogy a börtönből hazajött a csendőrök vallatára fogták, de eleinte mindent tagadott. Ekkor a csendőrök a házban házkutatást tartottak és nagy keresésre a kéményben megtalálták a Motyok Szmiontól elrabolt pénzt. A gyilkos csakhamar törelemesen bevallotta tetét. Elmondta, hogy meglátta Motykonál a pénzt s ekkor elhatározta, hogy megöli, mielvt arra alkalmas helyet taál: azért kísérte Eynyedől egész Szurdokig, hol aztán orozva meglötte és kirabolta. Gán Pantylton tegnap vasraverve bekísérték a tordai kir. ügyézség börtönébe.

— **A búszke Barsalona.** Szieliából a mostanában leghíresebb brigantiról, Barsalonáról írják ezt a kissé regényes históriát: Cammarata polgári körében egy este Barsalonáról beszéltek.

— Ej, hagyjatok már békét ezzel a ti Barsalonátokkal — kiáltott fel bosszusan az egyik ur — de sokat foglalkoztok ezzel a gyáva gyenge fickóval. Ha a rendőrség ide adja nekem a kitűzött 15.000 lírát, két nap alatt előhozom Barsalonát.

A rendőrség meghallotta ezt s magához hívatta másnap a „hós”. Arról nem szól a krónika, hogy megegyeztek-e, de annyi bizonyos, hogy mikor másnap a szóban levő merész férfi ott állt a villájában, az inasa egyszer csak bejelenté neki — Barsalonát. A „hós” annyira megijedt, hogy alig volt annyi ideje, hogy a pipáját kiejtse a szájából. Barsalona mosolygva lépett be.

— Csak ne zavartassa magát — mondotta a háziurnak — te pedig — szólott oda az inasnak — — ne mozdulj a helyedről!

Aztán becsukta az ajtókat, odalépett a színté kővé meredt „hós”-höz és ezt mondta neki:

— Itt vagyok, — amit kívántam — most pedig vigyél el a rendőrségre és hozd el a 15.000 líradat!

Es mialatt a „hós” szinte eszméletlenül külvül állt a helyén, Barsalona mintegy véletlenül tört huzott ki az övéből és így fejezte be:

— Ezúttal megbocsátom a bencégesedet, de még ma távozol Cammaratából és Pa ermóba megy. Megértetted?

Azzal távozott. A „hós” pedig összekapkodta a legszükségesebb holmit és ment Palermoba.

— **A vasuti menetjegyek felmutatása.** Az államvasutak igazgatósága a következőket közli: A vasuti menetjegyekkel ismételten történt számos visszaélés szükségessé tette, hogy a jegyeknek és az ezekhez tartozó egyéb igazolványoknak ellenőrzése fokozottabb mértékben történjen. E célból az üzletszabályzat 21. §-ában, illetve annak II. póthatározmányában foglalt rendelkezések alapján érdekelte közegyeinket, úgy mint a kapusokat jegyvizsgáló kaulauzokat és általában az ellenőrzőket szigorúan utasítottuk, hogy az utazóigazolványoknak és pedig úgy az egyszeri utazásra szóló, mint az időszakos vagy állandó érvényre bíró (szabad bérlet stb.) jegyeknek előmutatását a várótermekbe, illetve a pályaudvarra való belépésnél is üküzében a vonatokban mindenkielőt kivétel nélkül feltétlenül követeljük, továbbá elrendeltük, hogy mindenkor megköveteljük azt, miszerint az utasok a pályaudvarok elhagyása előtt a további utazásra már nem érvényes utazóigazolványokat a jegyszedőknek átadják a további utazásra szükséges jegyet pedig mutassák fel. Ennek megemlézése mellett, hogy e tekintetben a külföldön is hasonló szigorú intézkedések állanak fenn, az utazóközönséget egy alkalommal már a napilapok útján figyelmeztettük; minthogy azonban eme figyelmeztetés dacára ellenőrző közegyeink az utazóközönség részéről mind sürűbben megújuló ellentállással találkoznak, újból figye mezteljük és kérjük az utazóközönséget, hogy a menetigazolványt — idővesztés és egyéb, a menetjegy előkeresésével járó kellemetlenség kikerülése végett — saját érdekében kéznél tarasson és közegyeinknek a menetjegy előmutatására irányuló kőte esszgerű felhívásának ellenvetés nélkül megtelessen a sziveskedjék.

— **Életuntak.** Az éjszaka egy ismeretlen férfi a Ferenc József-hídról a Dunába ugrott. Amikorra utána ezettek, elmerült. Semmi olyan tárgyat nem hagyott hátra, amelyből személyazonosságát meg lehetne állapítani. — Az éjszaka egy rendőr a Kerespesi-ut és Kazinczy-utca sarkán észrevette, hogy egy ember gubbaszt a járda szélén. Megszólította, amire az elmondotta, hogy **Oberk** Ferenc a neve, 21 éves nőlen csopas. Már hónapok munkátalanul tengődik. Nem bírta tovább a nyomorúságát, tehát öngyilkosságot kísérelt meg. Mellbelötte magát. A szerencsétlen embert megvizsgálták és a mellén csakugyan vészedelmes lösebet találtak. Beszállították a Rókus-kórházba.

— **Rendőri hírek** **Kivita** János vendégfő Erzsébet-kőrt 29. számú lakását tolvajkulcsossal lenyitották és egy csomó ruhanevet ellopak. — E hónap 10-én a Gerliczy-utca 5. számú nyilvános házban öngyilkossá lett egy fiatalember. Az öngyilkosban most hozzátartozói felismerték **Ij. Kugler** András kismartoni születésű 19 éves gazdasági inokot, aki Kapuvárról jött a fővárosba. — **Gajza** István napszámot az Alkotás-utóban egy teherkocsi elgázolta. Súlyos zúdódásaival Szegényház-utca 38. számú lakására vitték. A vigyázatlan kocsiat keresi a rendőrség.

(x) **Kriegner Tokaji Kihna vashora.** Erősítő üdülők, gyengéknek, vértképző, étvágyjavító, idegcsillapító. Ize pompás. Jeleis sajtásáigai: Egészségügyi Tanács javaslataira miniszterleg engedélyezve. Főraktár: Budapest, Káivin-tér. Korona-gyógytár. Ára 6 K., kisebb 3 K. 30 fillér. Vételnél mindig Kriegner-félté tessék követelni.

FŐVÁROS

(*) **A fővárosi rendes közgyűlése.** A szerdára kitűzött rendes közgyűlés főbb tárgyai a következők: Előterjesztés, a javadalmi bérlet újabb értékesítése ügyében — Nagyvárud város törvényhatósági

bizottságának körirata az önálló vánterület fölállítására érdekében. A közvagyonra tervezett bór-tárház költségének a fedezete. A javadalmi díjjegyek érvényének a meghosszabbítása. A bejegyzésváz-pénztár kérvénye a díjmentel járulékoknak a munkásoktól való levonása iránt. A képviselőház elnököknek airtára a régi képviselőház épületének ügyében. Pátikanyitásra vonatkozó kérvények. A III. ker. Zápor-utca megnyitása. E őterjesztés. A VI. ker. Lanel-utca környékére tervezett elemi iskolai épület ügyében. Fölbevezési ügyek, Nyugdíjügyek.

SZÍNHÁZ, ZENE

— **Az Operaházban** holnap a Budapest Terézvárosi Altaános Közjótékonyági Egyesület javára a Nemzeti Színház és a M. Kir. Operaház tagjainak fellépésével játékonnyelű előadás lesz. Szinre kerül a **Rienzi** opera nyitánya, amelyet **Máder** Rezső igazgatókarnagy vezényelte aiat az Operaház zenekara ad elő; utána **Tabarin felesége**. **Catulle** Mendés egyfelvöltnásos drámája, amelyben **Márkus** Emilia, **Gyenes**, **Fájl**, **Náday**, **Horváth**, **Melnár** Rózi, **Toboly** Klementin, **Meszényi** Adrienne és **Hetényi** működnök közre; végül a **Piros** c pőnk balletet adják **Balogh** Szidi, **Brada**, **Pini** s az egész tánckar közreműködésével. Az előadást rendkívüli bérletszűnetben tartják.

— **Farkas** **Ödön** művei, mint említettük, a kolozsvári „Erkel-szövetkezet” kiadásában fognak megjelenni. Az első tizenkét fűzetből álló sorozat a **Tetemé** **hivás** szűveges zongora-kivonatát, a vonószene-karra írt **Szerenád** vezérkőnyvet, a **Szondy** két apródja című balladát és apró dalokat, továbbá a c-moll **Vonósnégyes** szűlamait fogják tartalmazni. E sorozatból, amelynek előfizetési ára 14 korona, most jelent meg az első fűzet. Kiállításra igen esinos és izlése, a hangjegyek pedig könnyen olvashatók. **Farkas** műveit egyelőre csak a szűvetkezetnél lehet megrendelni, az első sorozat megjelenése után azonban minden könyv- és zeneműkereskedésben kapható lesz.

— **Az Országos Szűnezés-Egyesületből.** A **Szűnezés-Egyesület** igazgató-tanácsa márcus 3-ikán, délután 3 órakor tartja rendes havi ülését. A tanácsülés előt igen sok ügydarab érkezett s valószínűleg még másnap is folyik majd a tanácskozás. Erre az ülésre a vidéki tanácsosok közül **Pethes** Imrét és **Fintér** Imrét hívták be. — Az egyesületben nagyban munkálkodnak különben a március 12—13. és 14-én tartandó közgyűlés előkészítésén, meg a nyugdíjtörvények megváltoztatásán, amely a közgyűlésnek egyik fontos tárgya lesz.

— **A miskolci szűntársulat szervezése.** **Németh** **József**, a miskolci szűntársulat igazgatója már nagyreszt befejezte szűntársulatának szervezését. Az új tarsulat a következő tagokból áll: **Németh** **József** (kedélyes apa és komikus), **K. Tarnay** **Leona** (szűbretés népszűmműnékesnő), **Károlyi** **Leona** (koloratűr-éneknő), **Ch. Vertán** **Anna** (komika), **Kaposi** **Juliska**, **Asbóth** **Lili**, **Lendvay** **Mici**, **Ráskai** **Emilia**, **Szabó** **Irma**, **Ligeti** **Vilmos**, **Virág** **Jenő**, **Szadai** **Ferenc**, **Szántó** **Gáspár**, **Kozma** **István**, **Fűredi** **Béa**, **Boza** **Jenő**, **Heves** **Béla**, **Heljai** **Adalár**, **Szabó** **Gyula**, **Káldor** **Dezso**, továbbá **M. Szabó** **Dani** és neje, valamint **Márkus** **Sándor** ügyelő és **Dombay** **Gusztáv** karvezető. Azonkívül **Németh** **József** tárgyalásokat folytat több ismert művészzel és művésznővel, akiket szintén szerződtetni akar.

— **Népgyűlés egy darab érdekében.** A német cenzura betutotta **Heysé** **Pál** **Mária** **Magdolna** című új szűművét, ami Németország irodalmi és művészi körében nagy megűtközést keltett. Egy **berlini** távirat most azt jelenti, hogy az ottani **Gretho-szűvetség** nagy népgyűlést rendez. A gyűlésen az irodalom, a tudomány és a politika nevé emberei loznak beszélni. A népgyűlésre hír szerint, meghívják **Hammerstein** belügyminisztert is, hogy alkalma legyen meggyűződni róla, hogy a **Heysé**-darab, nemcsak hogy nem sérti a vallásos érzést, de sőt mély érűcsi tartalma van.

— **Szűnházi előadás szűneszek előtt.** A **berlini Kleines Theater** egészen szűkoltan előadást rendezett tegnapelőt délután. **Gorkij** **Maxim** **Ejjei** **menedékhely** című darabját adta elő, kizárólag szűneszekből és szűnesznőkből álló közönség előtt. Az előadás **Berlin** egész szűnházi világa ott volt. **Gorkij** darabja, mely az orosz proletariátus nyomorát festi, criási hatással volt a szűneszűzősűre is s az előadók zajos tapsokat kaptak a nézőtérén ülő kollégáiktól.

— **Népies opera Berlinben.** **Berlin** tul akar tenni **Párison**. A francia fővárosban, mint ismeretes, csűtörtőköt mondott az a terv, hogy egy népies operát akart létesítenek. Ezt a tervet most **Berlinben** is kapták s egy részűvnytársaság akar egy népies operát létesíteni.

MŰVÉSZET

□ **Műtárlat Szegeden.** A **Szegedi Képművészeti Egyesület** nagy előkészűleteket tesz VIII-ik képtárlatára, mely március hó 22-én nyílik meg. Az egyesület igazgatója, **Erdélyi** **Béla**, erűjedetlen buzgalommal fáradozik azon, hogy a kiállítás minden tekintetben kiváló legyen. Az érdeklődés a szegedi kiállítás iránt a művészek körében is nagy. Eddig már számos művész bejelentette részűvletét és pedig **Benczur** **Gyula**, **Fadrusz** **János**, **Jendrassik** **Jenő**, **Balló** **Ede**, **Ujváry** **Ignác**, **Bihari** **Sándor**, **Hegedűs**

László, **Boruth** **Andor**, **Tölgyessy** **Arthur**, **Zempléni** **Tivadár**, **Telepy** **Károly**, **Greguss** **Imre**, **Glatz** **Oszkár**, **Glatler** **Arnold** **Vajda** **Zsigmond**, **Vaszary** **János**, **Tull** **Ödön**, **Poll** **Hugó**, **Nader** **Róbert**, **Grűnwald** **Béla**, **Keményffy** **Jenő**, **Kacziány** **Ödön**, **Bosznay** **István**, **Kernstock** **Károly**, **Rippl** **Rónai** **József**, **Pesko** **Géza** **Stb** **Egyik** nagy vonzóereje lesz a kiállításnak **Fadrusz** **János** „Toldija”. Az egyesület tagjai közt való kiesűrsolásra ezúttal az eddiginél nagyobb ősszeget fordítanak. Kiállítás van arra is, hogy az idén **Szeged** városa is több ezer koronával járul majd a képvásárlás-hoz. Az egyesület a tárlatra képes katalogust ad ki.

TUDOMÁNY, IRODALOM

□ **A Petőfi-Társaság felolvasó-űlése.** **Herczeg** **Ferenc**, a Petőfi-Társaság új alelnöke ma először elnököt a társaság ülésén és ez alkalomból első szűvokban emlékezett meg **Bartók** **Lajos**ról, a társaság nemrég elhunyt alelnökeről.

— **Hogy** minő vesztésérte — ugymond — tarsulatunkat és egész közéletűnköt **Bartók** **Lajos** halálával, azt a ravatal mellett szűvesszőlő ékesszűvással emondta **Abrányi** **Emil**; űnnepi közgyűlésűnkűn pedig emondta nagynevű elűkűnk, **Jókai** **Mór**, a költő-tejedelem varazshatamú nyelvén, a fiát sirató apa megrató féjdalmával. A gyűngők, melyeket **Jókai** és **Abrányi** **Irak**, beragyogták **Bartók** **Irak**mal. En a magam részéről csak azt s posthumus személyes vonatkozás akarom éríteni, melyet a másode-női szűk **Bartók** szűlelem és az én igénytelen személyem közt teremtett. **Bartók** másode-női munkásság egy történelmi ideál szolgálataiban folyt le. Az idők folyamán szászszor megváltozott már a magyar közélet kiűsűs ormai de ideális tartalma mindig egy maradt: ezer esztendő óta a magyarság minden fizikai és szűlemi erőtejtűlésének végsű célja a honfoglalás munkájának folytatása és betűűzés. Közvetlenül vagy közvetve, jól vagy rosszul ezt az ideált szolgálja minden erő, mely teűnezője kíván lenni közéletűnkűnk. És ezt az ideált szolgálja a magyar szépirodalom is. Mas hatalmasabb és boldogabb nemzete megengedhetne maguknak a teűnezést, hogy a szépirodalomban a nemzet életűjának gyűnyűrkűdteű, de gyűműlűcstelven virágút lássák, de naunk a szépirodalom mindig a nemzet életűűszűtűnt szolgálja. Hogy minő siker tette, azt tudjuk a műtűből. A magyar irodalom nemzeti hivatásának megismerése adott életet annakidejűn a Petőfi-Társaságnak.

A társaság nemzeti kultuszának egyik legrajongóbb leogadadobb és legerűsebb hitű papja volt **Bartók** **Lajos**. Amit másode-női korában tett és tette, ez az mind a nemzeti ideál szolgálata. Azt hiszem, kedvesebb, áldozati fogadalomban nem járulhatok leedhetn az elődűmek árnyéka elé, mintha megfogadom, hogy szereny teűteségemhez képest hű és buzgó salárja leszek a társaság érűcsi kűmosinek és folytatja **Bartók** **Lajos** munkáját. Ezzel a fogadalombal, kegyeletes szűvvel köszűntöm **Bartók** **Lajos**nak a föld salakaitól megűtsűtat szűnemét köszűntűm a társaság tisztelt tagjait és vendégeit és megűntöm az űlűst.

A beszéd mély benyomást tett a tagoknál. Az első felolvasó **Szűna** **Tamás** volt, ki **Utűkűpek** címmel egy készűlűben levű munkájából mutatott be részleteket.

Azután dr. **Torkos** **László** olvasott fel három aprű, de annál kedvesebb költemenyt; a „Szűles ut”, az „Egykor és most” és a „Kis gyalogút” tetszett. A „Kis gyalogút” című vers utolsű strűfáját ime itt közűljűk:

Nem hagyom el kis utamat,
Most is azon járok, —
Este lett, — a félhomályban
Feltűnik egy féhomályban
Nem látom jól partjait,
Átveszt-e rajta hid,
Vagy elnyel, — mig föl nem vonnak
Új hajnalsűgűrűk ?!

Végűl **Kenedi** **Géza** **Nexusok** cím alatt elbeszűlű művet olvasott föl, mely a magyar világot két nagy ellentétes áramlatának harcából van véve; a munka által való boldogulás és a nexus-keresés harcából. Az elbeszűlés főalakja otthagya a tanulást s a név és család tradicűk után indulva, keresi a nexusokat s ezen a révén a jó házasságot boldogulást. A dolog jól indul. Először, léha fráterekkel kerül őssze s hogy annál több legyen a gráf és más szűp nexus, mindenféle vacsorákra és murikra is eljár. Közben kiszemeli egy gazdag család leányát is magának. De egy hiba mégis van. A bort nem bírja s minduntalan berűg. Így ezűnten megkezdűdik lassu elűűlése. Kezdetben űzletszerű párbajsegűd lesz, majd váltott is hamisít, de ebből kihűzzák. Végűl végűkppen elkorhelyeskedik és elűűlik. A nexusok végre csak arra jők, hogy djnoki állást kápon, de itt is rosszat tesz és legvégűl becsukak. Ezzel végűződik a sok nexus. Az érűkekes elbeszűlést hozsu és ősszinte tapsal jutalmazták.

A felolvasó-űlés után új űlűst tartott a társaság, amelyen **Herczeg** **Ferenc** bejelentette, hogy **Zala** **Gyűrgy** eikűszűtette **Komcsy** **Jűzsef**nek, a társaság egykori alelnökeének simelekűt, melyet a művésű egész díjtalanul vállalt el. Az emlékmű élethiven ábrázolja **Komcsy** t s méltò nemcsak a költűhűz, hanem az akűtű művésűhez is. A szűbot **Róna** **Jűzsef** műtermeben érűbeűntűtűk és az űnnepi leleplezűst jújus

hóban tervezte a társaság. Több vidéki meghívás bejelentése után elhatározta a társaság, hogy Jókai Mór „Aranyember”-ének századik előadására alkalmasabb rendezendő ünneppel részt vesz s a bizottság tagjaitul Hercegy Ferenc vezetés alatt, Abrányi Emil, Váradi Antal, Ferenczi Zoltán, Kabos Ede, Neugebauer László, Prém József, Sobók Zsigmond és Zempléni Árpád tagokat küldte ki. A Viggázó-díjra 114 pályamű érkezett, bírálók Zempléni Árpád, Abrányi Emil, Endrődi Sándor. Gróf Andrássy Dénes 400 korona alapítványt tett.

○ **A Nemzeti Múzeum jubileumának irodalmi emléke.** A százéves jubileum alkalmából megjelent díszművön kívül a Nemzeti Múzeum könyvtári folyóiratának: a *Magyar Könyvszemlének* most megjelent füzele is irodalmi emléke a múlt év őszén lezajlott ünnepélynek. Minden egyes közleménye jelentőségteljes tanulmány, mely feltűnteti a kulturális intézményünknek alapítását, egyes szakosztályainak fejlődését, jelenét. *Kollányi Ferenc* a szerkesztő, a Széchenyi ország. könyvtár megalapításáról ír, új alapon világítva meg Széchenyi Ferenc nagyjelentőségű számdekát. Dr. *Alday Antal* a Széchenyi-család levéltárának becsét tünteti fel. Dr. *Grám Albert* Könyvi János életéhez nyújt új adatokat Széchenyi levelezése alapján. *Idősb Szinyei József* a hírlapkönyvtár alapítási célozát és jelentőségét emeli ki. *Havrán Dániel*, a Nemzeti Múzeum Ribav-könyvtárát ismerteti. *Vajna Elemer* a Turóczi-kronika kiadásairól ír szakszerűen. *Vértessy Jenő* Amade Lászlónak kéziratairól emlékezik meg. *Kereszty István* a könyvtárban létesített zenei gyűjtemény lelatát méltatja. Dr. *Metich János* a magyarországi vend (szlovén) nyelvű irodalom bibliográfiáját közli. A *Magyar Könyvszemlé* többi rovatai is érdekesen bizonyítják, hogy a Nemzeti Múzeum minden tekintetben azon van, hogy milyen szorgalmasan azaz eszköztök miket a közoktatásiügyi minisztérium kulturális érdekeink fejlesztése érdekében újabb könyvtárak és múzeumok támogatása, létesítése által elérni óha t.

○ **A Magyar Földbírtok 1903** címmel harmincegy ívre terjedő, összes gazdasági, ipari, kereskedelmi és pénzügyi körömet kiválóan érdekli munka jelent meg a *Pátria* irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság (IX. Utóút 25.) kiadásában. A vasikos kötet Magyarországi 100 holdon felüli földbirtokosainak és haszonbirtokosainak című tartalmú a mezőgazdasági ingatlan becsértékének és a munkaviszonyoknak ismeretével. Az ehhez szükséges adatokat a szerkesztők, *Rédei Ferenc* és *Eick Emil* nagy fáradsággal és tetemes költséggel gyűjtötték egybe. mert a könyv szerzői eltértek attól a kénye-mesebb sablonos rendszeről, hogy a munkát részben meglévő, részben népszámlálási adatokból állítják össze, amely adatok nem ritkán nélkülöznek a szakavatóságot. Az új könyv, amely egyszerű beosztása által is a hasonló régebbi kettő műveket fölülmúja, nemcsak a birtokos nevét és helységét tartalmazza, hanem a legközelebbi postát, sőt vasúti állomást is és ha bére van adva a birtok, a megfelelő rovatban a bérlet is megnevezi. Hogy pedig a munka túlfeszítésben ne szenvedjen, elegendőnek találják a szerzők azt, hogy a birtok területe mellett annak tulajdonosát említsék meg, amiből látható, hogy a birtok tulajdonképpen mitől művelés alatt áll, szántó, erdő, legelő kert vagy szőlőbirtok-e? A kormány és szakgyűlések figye mélt különösen felhívjuk erre a praktikus könyvre mely megérdemli, hogy évről-évre helyesbítve megjelenhesse s a szerzők az ahhoz szükséges adatokat hivatalból kaphassák meg közigazgatási hatóságainktól mert hiszen ez följelentés fontos közigazgatási érdek, amiről minden államban a hatóság gondoskodik. A *Pátria* kiadásában megjelent könyv ára 26 korona.

○ **Az adóhivatalok rovanosolása.** Új pénzügyi szakkönyv hagyta el a győri Pannónia sajtótól. A vármegyei pénzügyi elárasítás és több más újítás szükségessége tette a kir adóhivatalok rovanosolása című munka második kiadását. *Zador Mór* győri kir. pénzügyi tükér és *Runyay József* löcei kir. adótarló, a házzapótló könyv érdemes szerzői. A mű 3 koronáért *Zador Mór* címen megrendelhető.

○ **Az autonóm vámtarifa.** A kereskedelmiügyi miniszter a közönség érdekében intézkedett, hogy az osztrák-magyar vámtarifalet autonóm vámtarifáról szóló törvényjavaslat, a hozzá tartozó vámtarifával együtt könyvnyomtatás uton is, *Toldi Lajos* könyvkereskedőnél, az Országos Törvénytar bizományosánál megszerezhető legyen.

○ **Az 1902 évi törvények gyűjteménye.** A Lampel-Wodianer könyvkereskedés népszerű törvénygyűjteményében, amelyet szép szedése, jegyzetei s magyarázatai ajánlanak mindenkéltől, megjelent a tavalyi, 1902. évi törvények gyűjteménye. A gyűjtemény nyolcadrét és tizenhatadrét kiadásban jelent meg, füze és szines vászonkötésben. Ara bármely kiadásban füze 3 korona 60 fillér, köve 5 korona 60 fillér.

○ **A tőzsde.** Ezen a címen érdekes füzet jelent meg Dr. *Berényi Pál* tollából a Magyar Kereskedők Könyvtárban. A szerző foglalkozik a borszék múltjával, történeti fejlődésükkel, mostani szervezetükkel, a tőzsdeik látogatásával, az árnyalomokkal és megállapodásokkal, a leszámláló-irodákait és végül a tőzsdei bíróságokkal. A csinásos kiállításról füzetet a Lampel-Wodianer F. és fia) adta ki; ára 1 K. 50 fillér.

○ **Szerbia közigazgatási viszonyai.** *Strausz Adolf*, a kiváló publicista, a Balkán alapos ismerője, a magyar iparosok számára érdekes és alapos könyvet írt Szerbia közigazgatási viszonyairól. A könyv haszna nem szorul magyarázatra. Iparosainknak ismerniök kell Szerbia viszonyait, mert a szerb őstermelés produktumainak Magyarország a legközelebbi piaca s a honi lejtett ipar Szerbiában találhat fogyasztókat. A gazdasági érdekek

kölcsönössége megkívánja, hogy egyaránt ismerni és becsülni tanuljuk. *Strausz Adolf* könyve példának tökéletesen megjelöl. A könyv a *Martonffy Márton* szerkesztette jeles Iparosok Olvasótára IX. évfolyam 1-2. s. szám. Ara 1 korona 20 fillér. Kiadta a Lampel-Wodianer-tele könyvkereskedés.

○ **A kisipari motorok szerepe a nemzetgazdaságban.** *Ira dr. Schatz* Dezső. Az Iparosok Olvasótára IX. évfolyam 3-4 száma. Ara 1 korona 20 fillér, kiadta a Lampel-Wodianer tele udvari könyvkereskedés. A szerző a berlini városi felsőbb szövőiskola tanára s hasznos könyvében a kisipar változását és helyzetét adja elő a nagyiparok beolvasása következtében. A második rész a motorok gazdaságosságát, előnyeit és hátrányait tárgyalja a kisiparos szempontjából.

VIDÉK

— **(A zempléni megyei árva-pénztár ügye)**
Sátoralja-Ujhelyről táviratozza tudósítónk: Zempléni vármegye közigazgatási bizottsága gróf *Hadik Béla* főispán elnökele alatt tartott mai gyűlésén tárgyalta a vármegyei gyámpénztárnak állami kezelésbe történő átvételére alkalmával megállapított hiányokra vonatkozó érterjesztést. A közigazgatási bizottság *Dongó György* Géza főszámvevőt, *Schön Miksa* pénztári ellenőrt és *Guseo Ferenc* gyámpénztári könyvelőt állásukról felhívogeztette, ugy ellenük, mint *Némethy József* árszászéki elnök, *Mizsák István* tiszti főügyész és *Klímó Menyhért* nyugalmazott pénztári ellenőr ellen a legyelmű eljárást megelőző eljárást elrendelte és kimondotta, hogy a pénzkészlettel megbízott közegek összes vagyonára, Némethy, és Muzsákot kivéve, tolytatlagos biztosítási végrehajtást kér. A közigazgatási bizottság egyuttal a vármegyei közgyűlésnek érterjesztést tesz, hogy a felelősség elvételől kifolyólag a közgyűlés *Matolcs Etele* nyugalmazott alispán ellen is rendeljen el a legyelmű eljárást mege őző vizsgálatot.

— **(Szatmár város) törvényhatósága** tegnap délután rendkívül gyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy óvoda építtatja megvásárolják *Kovács Béla* szatmármegyei kir. tanfelügyelő házáat. A köztörvényhatóság egy izben meghozta ugyanezt a határozatot, de az ez ellen beadott föllebbezés következtében a belügyminiszter a vásárlást nem hagyta jóvá.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Lohet-e ügyvédjelölt védő?** A minap megírtuk, hogy a kir. Kuria megsemmisített egy esküszéki tárgyalást mert a kirendelt védő nem személyesen jeent meg a tárgyaláson, hanem a jelöltjét bízta meg a védelemmel. Nevezetes, hogy a kérdéses tárgyalás a vádlottak határaitelésével végződött. Dr. *Baumgartner Izidor* koronagyűlés-helyettes, aki a tárgyalás szabályszereit felolvasta mellett foglalt állást, már akkor jelezte, hogy a kérdést plénum elő viszi. A Kuria elnöke most tényleg e hónap huszadikára teljes ülést hívott egybe, amelyen meg fogják vitatni azt a kérdést vajjon alaki semmisség ok jennorog-e ha a főtagyalást a kirendelt védő jelenléte nélkül, azonban ezáltal helyettesül megbízott ügyvéd vagy ügyvédjelölt jelenlétében tartották meg oly esetben, melyben a védelem kötelező? Az ügy előadója: *Neuberger Ignác* kuria bíró.

§§ **Egy régi pör** Nagyikindai politikai község 1863-ban az ottani görög-keleti szerb hitközségnek 1000 hold földet hasított ki ajándékul a geledi legelőből. Ez az ajándék a nagyikindai görög-keleti hitközséget igen kedvező helyzetbe hozta, ugy hogy annak hívei nemcsak a hitközségi adótló és a stótlótló menekültek meg ezáltal, de egyházi intézeiket is virágzó helyzetbe hozhatták. A nagyikindai római katolikus hitközség az adományozás után rögtön bejelentette Nagyikinda városánál az 1868. LIII. t. c. 23. szakasza alapján a maga arányos részesedési igényét, de azt a városi hatóság azonnal elutasította. Ezt az elutasítást azonban a belügyminiszter még 1870-ben megsemmisítette s érdembeli határozatot követelt a várostól.

Izen kezdve azután a város, amely semmiképpen sem akarta a római katolikusokat arányos segítségben részesíteni, sikerrel harcolt a vármegyével, sőt a kormányval is. Az elutasítások, megsemmisítések, egyezségi kísérletek teljes három évtizedig folytatták a római katolikus hitközség, amelyhez időközben a két protestáns hitközség is csatlakozott, nem volt képes részesedéséhez sehogyansem hozzájutni. Végre Torontálmegye közgyűlése 1901 május havában a római katolikus hitközség igényét jogosnak elismerte s a népszám aránya után indulva a város ellen 140.000 koronában állapította meg a részesedést. A város ezt nem fogadta el és panaszszal támadta meg Torontálvármegye e határozatát. Ugyancsak panaszt emelt a róm. kath. hitközség s vele a két protestáns hitközség a közigazgatási bíróságnál. Az utóbbiak mint jogalapa az 1868. évi törvényre hivatkozták, míg a város *Mária Terézia* alapító-privilégiumára hivatkozott, mely Nagyikindát tisztán a görög-keleti szerbeknek adta s így ott nincs helye más felekezetek részesedésének. A hosszú és macacs pör,

mely természetesen politikai érdekekkel is összeshódított, a közigazgatási bíróság inent tárgyalta érdemlegesen *Szremcsányi Jenő* tanácselnök tanácsában *Leóvey Sándor* ítélemből előadása mellett. Csaknem hét napon át tartó alapos tárgyalás után megállapította, hogy az 1868. LIII. t. c. 23. §-a alapján a róm. kath. és a két protestáns hitfelekezetnek jogos igénye van abhoz, hogy az 1000 holdat tevő gör.-kel. adományból megfelelő arányban részesedjenek. Mivel pedig ez csak pénzügyi kérdés volt, megállapította a bíróság, hogy a részesítés mértékét újabb elsőfokú érdemleges határozattal állapítsa meg.

§§ **A totalizátor — szerencsejáték.** A múlt év szeptember 30-án történt a budapesti lóversenyterem, hogy a „Prince of Wales Handicap” futam tízezer koronás első díjáért *Javorina* futott be elsőnek. A totalizátor meg is kezdte az erre a lóra tett fogadások kifizetését, amikor *Szemer Miklós* övást jelentette be azon a címen, hogy a nyertes ló kereszletett a pályán. A zsűri helyt adott az óvásnak és diszkvalifikálta *Javorinát* s helyette *Arrivistét*, *Szemer* lovat jelentette ki győztesnek, s a könyvesek is erre a lóra fizették a győzelmi kvótát. A túrközönség azonban akkorra már *Javorinát* megkapta a pénzt, minek folytán a győzőnek deklarálta *Arrivistét* a totalizátor megtagadta a kvóta kifizetését. *Skraban Ferenc* budapesti magánzó egy ötkoronás tételt szintén érdekelve volt *Arrivist* győzelméről, s midőn megtagadták tikkettének kifizetését, pört indított az *Arrivist* győzelmét kvótája, 243 korona iránt a Magyar lovarogyesület ellen. A bíróság — mint az *Ügyvédek Lapja* írja — most kimondta, hogy a totalizátorral való fogadás szerencsejáték természetével bír és az ebből keletkező követelések érvényesítésére a bíróság jogsegélyt nem nyújt.

§§ **Apagyilkos.** A szegszárdi kir. törvényszék e hó 13-án tartott ítőrtárgyalásán ítéletet mondott *Sós Zsók Péter* asónyiké tolnamegyei földművelőgazda telet, aki 1902. december 23-án edes atyját, idő. *Sós Zsók Péter* öszveszesés után egy szákkal ledűtő és kétszer sziven szurta. Az eskűtök verdítke alapján a törvényszék az apagyilkost ötven legházbüntetésre ítélte.

§§ **Katonatisztek által elkövetett testi sérte-**
sek. *Ozv. E. A.* né a cs. és kir. katonai kincstártól kárterítést követel azon alapon, hogy térje B. A. az 1894. év őszén legyvergyakorlatra bevonulván, ezen tényleges katonai szolgálat alatt szolgálatközben előjáró tszjze: *P. L.* főhadnagy részéről tejen karddal megsebeztelet s ennek következtében gyógyíthatatlan embelegtségbe esett és így mindenkorra kereseképtelenné lett. Mint a *Jogtudományi Közönyben* olvassuk a kir. Kuria a keresetet a következő indokolással utasította el:

Azzak az igényeket, amelyeket a tényleges katonai szolgálatban álló egyének ezen szolgálat tartama alatt annak sajátosága volta következtében előálló sebesülések vagy a testi épségnek és egészségnek egyéb módon történő megahorítása következtében előálló munkaképtelenségek következtében a katonai kincstár ellen támasztanak, az 1876. LI. t. c. szabályozza és ezeknek az igényeknek a megállapítását a katonai ha ósakok hatáskörébe utalja. Az így természetű igények megállapítása tehát csak abban az esetben tartoznak a bíróságok hatáskörébe, ha annak alapját nem a katonai szolgálat sajátosága természetéből folyó és annak megfelelő, hanem valamely jogellenes esemény képezi. Annak elbírálása azonban, hogy katonai szolgálat közben az előjáró tiszt részéről a tanasaitval szemben elkövetelt valamely esemény jogellenesnek tekintendő-e vagy sem nem a polgári bíróságnak, hanem az illető katonai hatóságnak hatáskörébe tartozik. Az adott esetben a leperesítő a kereseti jog a kincstárral szemben feltüntetett megtagadható nom volna azért, mert *P. L.* főhadnagy a telperes férje ellen fegyverét erődesének parancsa következtében használta, s így a katonai szolgálat közben előjárójának hivatalos parancsára elkövetett ezen eseményből előálló magánjogi következményekért a katonai kincstár felelőssége az öszükséges elteltelek jennorogása esetében meg volna alapítható. Minthogy azonban az illetékes katonai hatóság kimondotta azt, hogy az a esemény a fennálló katonai szabályok alapján jogellenesnek nem tekinthető, a fentebb előadottak figyelembevételével a kereset alapján vett ténnyel a telperes nézve a polgári bíróságok e őt érvényesíthető magánjogi igény meg abban az esetben sem származhatnak, ha bebizonyítatnak, hogy a telperes férjének munkaképtelenségét csakugyan a szóbanforgó esemény okozta.

TÁVIRATOK

Képviselelőházi ülés reggelig.

Brüsszel, február 15. A képviselőháza újjeli ülésén folytatta a szeszirtalmu itaok behozatali ványának emeléséről és a kávéváramok megszüntetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. Hosszabb vita után a 2. cikket, amely a Belgiumban készült szesz togyasztási adóját 100 frankról 150 frankra emeli, 83 szavazattal 30 ellenében, a 3. cikket pedig, amely a kávéadó megszüntetéséről szól, 85 szavazattal 27 ellenében elfogadták. Azután az ellenzék szavazati ellenében elfogadták a 4. cikket, amely a szeszadók jövedelmének egy részét a közszéknék juttatja a pörköt kávé ványának jövedelmét pedig az államkincstárba utalja, ugyszintén az 5-11. cikkeket. Végül az egész törvényjavaslatot 83 szavazattal 24 ellenében megszavazták. Az ülést reggel 4/8 órákor berekesztették.

Francia szenátor-választások.

Ajaccio, február 15. A mai szenátorválasztáson Renc kormányparti jelöltet választották meg 801 szavattal *Carbuccia* ellenében, aki 216 szavazatot kapott. A választás azért vált szükségessé, mert *Combes* miniszterelnök, akit Korszában és Charente Inferieure megyében választották meg szenátorra, az utóbbi mandátumot fogadta el.

A triesti zavargások évfordulóján.

Triest, február 15. A szocialista-párt ma délután a tavalyi triesti zavargások évfordulójára alkalmas munkásfelvonulást rendezett a Szent-Anna-temetőben. A felvonulás a hatóságilag jóváhagyott program szerint ment végbe. A munkások, számra néve mintegy 10.000-en, délután 2 órakor három helyről indultak el 55 rendezett csoportban. Mind-egyik csoport előtt koszorút vittek. A koszorúkat letekték a sírköve, amelyet Triest városa állított, mialatt a munkások elvonultak a síremlék előtt. Mi-helyt az utolsó csoport is megjelent a sírnál, a pártvezérek két rövid beszédet mondtak, az egyiket olasz, a másikat szláv nyelven. A tüntetés rendezésére nélkül folyt le és 5 órakor végződött. A rend fenntartására 600 munkásrendező ügyelt fel.

A forrongó Balkán.

Konstantinápoly, február 15. A portát a legutóbbi bolgár ígéretéknél sokkal jobban nyugtatták meg a román, görög és szerb kormány részint közvelel, részint közvetett tiltakozásai és nyilatkozatai az ellen, hogy Macedóniában a bolgár elem előnyös eibánában részesüljön a hozzájuk tartozó nemzetiségek rovására és az ellen, hogy a Balkánfélszigeten az egyensúly megbontassék. A porta a nyugalom fenntartásáért erre az esztendőre biztosítottak tartja a szert buzgógn foglalkozik pénzügyi terének végrehajtásával. A porta most nyugodtabban várja az osztrák-magyar-orosz lépést is, mint eddig, mert erre néve megnyugtató információkat kapott. A porta kijelenti, hogy a Jemen és Aden mögött elterülő vidék határrendezésére vonatkozó legutóbbi angol felszólalások mind véglegesen el vannak intézve és a vegyes bizottság megkezdi munkáját.

KÖZGAZDASÁG

Magyar Kereskedelmi Csarnok.

— Az évi közgyűlés. —

Budapest, február 15.

A Magyar Kereskedelmi Csarnok, amely a főváros kereskedelmi és társadalmi életében mind előkelőbb és jelentékenyebb szerepet játszik, ma tartotta 33 ik rendes évi közgyűlését tagjainak rendkívüli érdeklődése mellett. A csarnok nagytérmeben mintegy 400-an gyűltek össze a tagok, akik a magyar kereskedelemnek minden ágát képviselték, a közgyűlésen elhangzott beszédek oly eszméket vetettek föl, melyek a legszélesebb körök érdeklődésére tarthatnak igényt. Haraszi Jellinek Henrik elnök megnyitván a közgyűlést a jegyzőkönyv vezetésére dr. Schreyer Jakab főtitkárt kérte fel. A napirend folyamán felmerülő választásokra való tekintettel pedig Fon Dező elnökele a uti szavazatszedő-bizottságot küldött ki.

Ezek után nagyszabású beszédében visszafilantást vetett az egyesületnek a lefolyt évben kiejtett tevékenységére és reámutatva ama szomorú körülményre, hogy a kereskedelmet az országban, de külföldön is fővárosban, nehézségek nyomják. Az a pangás, mely három év óta érezhető a kereskedelem és az ipar terén, különösen érezhetővé vált itt a fővárosban. Egy erős és fejlődött főváros képezi előfeltételét a magyar ipar és kereskedelem fejlődésének. Sajnos nagyon kevés oly intézkedést látunk, amelyek alkalmasak volnának eme nehézségeket enyhíteni és a súlyos helyzetet javítani, mert az ipar és kereskedelem terén a vállalkozási kedvnek teljes hiányával találkozunk, sőt a munkának alkalmatlanságát nem találjuk. A fővárosban az építési tevékenység majdnem teljesen szünetel, holott az építés a nemzeti vagyonosodás szempontjából is a legnagyobb fontossággal bír. A Nyugat legelső államaiban, ahol a kereskedelem igen magas fokot ért, ahol az ipar virágzó, még ott is elsőrangú feladatnak tekintik az állam és tekintik a helyi hatóságok azt, hogy fővárosukat emeljék és a tevékenységre megfelelő módot nyújtsanak. A nemzeti vagyonosodás szempontjából Párisban statisztikai vizsgálódás alapján megállapították, hogy a francia főváros területén az épületeknek 14 milliárd frank értékük van. A nemzeti vagyon szaporítása és állandó munkatorrás teremtése céljából Párisban évente minimálisan 300 millió frankot fordítsanak új építkezésekre és évente 50 millió frankot a régi épületek tatarozására, ami által munkát biztosítanak az építési iparnak, de főleg a munkásoknak és kisiparosoknak. Nagyon sajnós, hogy nálunk az építéset terén megfelelő intézkedésekkel nem találkozunk. A társadalom nálunk ingyentejt és kenyeret ad az inséges munkásoknak. Ez nem kielégítő intézkedés, mert a népnek nem alamizna kell, ha-

nem foglalkozás. A közgazdasági fejlődéshez pedig három dologra van szükség: munka, munka és ismét munka. (Zajos taps és éljenzés.)

Az építési tevékenység tarén egészséges helyzetet kell teremteni, még pedig a kereskedelmi és ipari körök befolyásának érvényesítésével. A fővárosnak régi szabályozási tervét, mely a hivatalos körök véleménye szerint is elavult, helyettesíteni kell egy új modern szabályozási tervvel, melynek megvalósításánál nem kizárólag építészeti szempontok érvényesüljenek, hanem meg legyenek óva a kereskedelem és az ipar jogos érdekei. (Élénk helyeslés.) Szükségünk és kötelességünk tehát foglalkozni a szabályozási tervekkel és napirendre kell tűznünk a kereskedelmi kamarákkal és rokon testületekkel együtt.

Az építési ipar föllendítésére a fővárosban alkalmazni kell a két leghatásosabb eszközt: új utak nyitását és az adó leszállítását. Segíteni kell továbbá az áurási illeték helytelen megállapításí módján. Az építési intézkedések gyors fogalmozítására szükség van a gazdasági verseny szempontjából, amely Bécsben szemben tennél. A bécsi új téli kikötő alig később el a máris kereskedelmi kikötővé fejlesztik minden rendelkezésre álló eszközzel. Nekünk is meg kell tennünk mindent a főváros kereskedelme és versenyképessége fokozására. nehogy a kereskedelem slypontja Bécsbe terelődjék át. A kereskedelmi miniszter, mint az elnök magától a miniszteről értesült, legközelebb intézkedik a budapesti pályaudvarok új beosztása és elhelyezése iránt. Az e téren való intézkedések a főváros kereskedelmi és építészeti szempontjából a legfőbb hatást fogják gyakorolni. (Leles éljenzés.) Majd átér a pénzügyi kérdésekre és rámutat a tőkekamatadó helytelen voltára. Már a retekonverzió alkalmával el kellett volna törölni azt az adót, melyet a pénzintézetek áthárítottak a betevőkre, ami károsan hat a takarékoság és a tőkeképzés előmozdítására.

Nálunk az állam a kisemberek megtakarított filléreiből 10 százalékot von le. Ez ellen szólal föl. Az a helyes, egészséges agrárpolitika, amelyet mi kívánunk, amelyben mi kívánjuk részletezni azt a kisembert a munkást és szegény parasztot és ezt követeljük mi az agrárérdekek szempontjából. (Zajos taps és helyeslés.)

Ít volna a legfőbb ideje, hogy nálunk is foglalkozzunk az illetékes tényezők a törvényes kamatláb módosításának kérdésével. (Általános helyeslés.) Majd érintette az új vám-és kereskedelmi szerződésről, továbbá az új autonóm vámtarifáról szóló törvényjavaslatokat. A magyar kereskedővilágnak figyelemmel kell lennie arra, hogy érdekeink a külföldi államokkal kötendő kereskedelmi szerződéseknek megóvassanak. Végül örömmel említi föl, hogy az egyjelt hatámissan fejlődik, amit a helyes irányzatnak és tagjai összetartásának köszönhet. A tagok által élénk hel esléssel és köztetszéssel fogadott megnyitó beszéd után szót kért Molnár Lipót közgyűlési tag és utalva az előző megnyitóra, kiváló örömmel ad kifejezést afelett, hogy az elnök ez évben is megjelölte azt az utat, amelyet az egyesületnek követnie kell. Az egyesület és a közgyűlési tagok érzelmet véli tolmácsolni, midőn indítványozza, hogy a közgyűlés mondja ki, hogy az elnök iránt föltétlen bizalmát és hálás köszönetét nyilvánítsa, az általa kitéjezett elveket egész terjedelmében magárá teszi és követendőnek mondja ki. A választmányi jelentés bemutatása után melyet annak idején részletesen ismertettünk *Eltás Mór* kért némely pontra telvilágosítást. Az elnök megnyugtató válasza után *Semmler Sándor* pénztáros bemutatta a zárszámadásokat, melyeket a közgyűlés jóváhagyott és a választmánynak a fölmentvényt egyhanglilag megadta. Majd *Wollák Soma* könyvvezető mutatta be a tolyó évi költségvetési tervezetet, melyet jóváhagytak. Ezután jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak Haraszi Jellinek Henrik elnöknek, *Kuncs Ferenc* és *Fürst László* alelnököknek és dr. *Schreyer Jakab* főtitkárnak.

Fürst László nagy tetszéssel fogadott beszédében kijelenti, hogy mindenben osztja és helyesli azt a programot, amelyet Jellinek elnök megnyitó-beszédében kifejtett, s a maga és az elnökség nevében igéri, hogy annak megvalósítására megtesz minden lehetőt.

A napirend utolsó pontja az elnökség választása és a választmány kiegészítése volt. Titkos szavazás útján egyhanglilag megválasztottá elnöknek: Haraszi Jellinek Henriket, alelnököknek: *Kuncs Ferenc* és *Fürst László*, számvizsgálóknak: *Braun Károlyt*, *Mitky B. Nikst* és dr. *Schöber Bélát*.

A közgyűlés még köszönetet szavazott *Auer Gyula* kilépő számvizsgálónak. A választmány új tagjainak névsorát a szavazatok összesámítása után hétfőn fogják kihirdetni.

A közgyűlés társasalkoma követte, melyen az elnök tolmácsolta *Láng Lajos* kereskedelmi miniszternek azon való sajnálkozását, hogy a mai napon betegség miatt nem jelenhetett meg a kereskedők körében.

Ipar és kereskedelem.

Az *Elő Magyar Iparbank* vasárnap tartotta az évi rendes közgyűlését, bagosi *Pucher József* elnök-lese mellett. Az igazgatóság jelentése, amelyet *Glats János József* vezérigazgató terjesztett elő, a következőket tartalmazta. Az 1902. évi üzlet mérlege a megelőző évről nagyobb tiszta nyereséget mutat ki s ez annál inkább szolgáhat meglepődesére, mert a folyton tartó 3 évi pangás a pénznek az a olcsósága, amelyen bazánkban példa még nem volt valamint a váltó-les-ámításai mutatkozott erős verseny, a kamatbővelekre kedvezőtlen befolyással volt. Leszámoltak 1902. évben 21.418 darab váltót, 52,618.001 korona értékben és 676 hiteltulajdonos-váltót 2.724.950 korona értékben, összesen tehát 22.094 darab váltót 55 248.851 korona összegben s ez 2179 drabbal és 3.124.950 ko-

rona 20 fillérrel több, mint tavaly. A váltó-tárca állománya ezidőszent 8.897.068 korona. Az értékpapírokra nyújtott kölcsönök összege 2.707.360 korona. A betét-állomány: 6.804.825 korona. A bank tartalék-alapja, az idei 20 000 korona javadalmazással 890,000 koronára emelkedik, a hiteltulajdonosok tartalék-alapja 90.415 korona, a hiteltulajdonosok biztosítási alapja 63.874 korona. A bank váltóüzlete 34.253 korona tiszta nyereséget eredményezett Az elmúlt év tiszta nyeresége 341 890 korona, amelyből részvényenként 20 korona osztalékot (6² százalék) fizetnek ki, február 16-ikától kezdve. A közgyűlés a jelenléti tudomásul vette s a fölmentést minden irányban megadta. A most kilépő bagosi *Pucher Józsefet* és *Uhl Sándort* ismét megválasztották igazgatósági tagokká. Választmányi tagokká lettek: *Amon József*, *Arjai Sándor*, *Balogh Sándor*, *Dietz Győző*, *Frohner József*, *Fuszek Tivadár*, *Gundel János* (új), *Hollub József*, *Humayer József* (új), *Jaiser Gyula* (új), *Jáirz András*, *Kendi Antal*, *Kriegner György*, *Róser Miklós*, *Wagner Marcell*. Végül a közgyűlés nevében *Fényes Miklós* részvényes mondott köszönetet az igazgatóságnak tisztakárnak és különösen *Glats János József* vezérigazgatónak, az elért szép eredményekért.

A *Danubius Schoenchen-Hartmann egyesült hajó- és gépgyár részvénytársaság Tolnay Lajos* miniszteri tanácsos elnökésével ma tartotta rendes évi közgyűlését. Az igazgatóság jelentés szerint, az állandó munkahelyi miatt a gyári termelés az előző évvel szemben tetemesen csökkent és a mérleg 82.768 K. 49 fillér veszteséggel zárul, mely összeg a tartalékból fedeztetik. Az üzletév vége felé, többrendbeli nagyobb munkák elvállalása által, jobb fordulat áolt be, úgy, hogy a tolyó évre átvitt megrendelések értéke 700.000 koronával haladják meg a tavalyit. A felmentés megadása után a megejtett választásoknál teljlegző bizottsági tagokul megválasztottak: *Mérv János Auer Mór*, *Könyi Manó*, *bárá Lippe Viktor*, *Markó Albert* és *Neumann Ödön*. Végül a közgyűlés sajnálattal vette tudomásul, hogy dr. *Rosenberg Gyula*, ki a társaság megalapítása óta az igazgatóságnak buzgó tagja volt, az öszeérhetlenségi törvény miatt az állásáról lemondott.

A *Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság* a tolyó évi hajózási idény megnyitásával pont-dij-szabályt léptet életbe az 1902. évi hajózási idény megnyitása óta tennálló gyors-és teherárak, valamint élő állatok, járművek stb. szállítására érvényes díjszabáshoz. A pótlék tartalma: kiegészítések, módosítások és sajtóhiba-helyesbítések. A pótlék példányai, az igazgatóságnál 20 fillérrel megszerezhetők.

Liszt (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) E héten a hajózás megnyitása némi lendületet adott a list-üzletnek, amennyiben — eleinkte néhány nagyobb tétel takarmányoktól — nagyobb mennyiségű list is került elszállításra. A bu-á tartott ára következtében pedig nagyobb kőtekek jöttek létre úgy *Cseh-és Morvaországban*, mint a helybeli piacon. Az üzlet közeli redukálása is kedvezőleg fog a jövő üzletre hatást gyakorolni annyiban, hogy a nyár készletek nem fognak nyomást gyakorolni a listárakra. Ezen körülmény tehát az egészséges alapon felépülő élénk üzletre nyújt reményt. Takarmányokkében ma/máink készlete már hónapokra le van kötve.

E heti átlagos árak 50 kilogrammonként számkostól, Budapestben szállítva:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ár kor.	12.80	12.50	12.-	11.70	11.40	10.90	10.40
		7	7½	8			
		9.40	8.50	5.50			
					Finom korpá:	Goromba korpá	
Ár: korona	4.20					4.5	
	Dara:	AB	C				
			13.80	12.60			

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adnak vissza. —

H. F. Löcse. Ha érdekesek, időszertiek és jók, esetleg közöljük. Amennyiben mutatót küld, melétoztassék másolatban beküldeni, mert a kéziratok megőrzésére nem vállalkozhatunk és közbületlenség esetén se adhatjuk vissza. — *B. L.* Néptanítókknak új beadványai, amelyek alapján a magyar királyi földmívelésügyi miniszternek leltivására a tanfelügyelő útján gazdasági tanfolyamra jelentkeznek: — bélyegmentesek. — *R. K.* Singer és *Wollner* könyvkereskedése (Andrássy-ut 10.) megírja az árakat ha megjelöli, melyekre van szüksége. — *N. N.* Az adószedre jogosult követelése jogos és törvényes. Az új bérlőnek ugyanis jogában áll a beszedési kör területén, bérlőletének tartalma alatt az elfogyasztandó bor és hus után járó adót beszedni. A január 1-én történt tevéltel alkalmával ha kitünt, hogy az illekekekkel előlátalt borkészlet után az adó, a tételenkénti adózás alapján lerőva nem lett és ennek folytán nem állt jogában a belépő adóelőlétnek az elő látalt borkészletek után a készletől bekövetelni. Minthogy pedig a törvényes adó a bérlőnek befizetendő, kétségtelen, hogy azt az adóköteles fél tartozik fizetni. Az ítmsem változat a doigon, hogy az illekek a községgel évi általány-összegekben voltak kiegyezve, mert igaz ugyan, hogy a kiegyezés alapján a termelt bormennyiség képezte, mindazonáltal az egyezség, a bor-és busadó törvény értelmében csak egy évre köthető és a kiegyezés alapján az adóköteles félnek bár jogában áll az egész borkészletét elfogyasztani és abban az esztendőben az általány-összegek kívül külön ilaladót fizetni nem tartozik. mégis akkor, ha abban az esztendőben, amelyre az általányozás szól, a készletet el nem fogyasztotta, a jövő esztendőre a megmaradt készlet után vagy újból kiegyezni, vagy azt a tételenkénti adózás mellett megadóztatni köteles. — *M. Győr*.

M. Kir. Operaház.

Hétfő, 1903. február hó 16-án.

A VI. ker. Kőszínház-Egyesület javára.

Rienzi nyitány.

Szerzette Wagner Richard-Máder Rezső igazgató-karnagy vezénylete alatt előadja a M. Kir. Operaház zenekara.

Utána:

Tabarin felesége.

Dráma 1 felvonásban. Irta Cécile Mendès. Fordította Császár Imre

Végül:

A piros cipő.

Tánclegenda 4 képből. Zenéjét szerzette Máder R. Szövegét írta Regel H. Kezdetre 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1903. február hó 16-án.

Elektra.

Tragédia 5 felvonásban. Irta Sophokles. Fordította Csiky Gergely.

Személyek:

Nevelő Bakó Klytaemnostra Fáy Sz.
Orkeszt Mihályfi Aegisthos Mészáros
Elektra Jászai Pylades Szentirmai
Chrysothemis Alsözeghy

Kezdetre 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1903. február hó 16-án.

A doktor úr.

Bobozát 3 felvonásban. Irta Molnár Ferenc.

Személyek:

Dr. Sárkány Góth Marosiné Nikó
Puzsér Hegedűs Ára igazgató Kazalicsky
Sárkány Csillag T. Földrajztanár Győző
Lenke Varsányi 1. rendőr Gyarmati
Csathó Fenyvesi 2. rendőr Dayka
Cseresnyés Szerény Szobalány Varga
Bertalan Tapolczai

Kezdetre 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1903. február hó 16-án.

Bob herceg.

Regényes nagy operett 3 felvonásban. Írták Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerz. Huszka J.

Személyek:

A királynő Krecsányi Táncestér Ujvári
György, fia Fedák Sári Tom bátya Szordahelyi
Viktória Dóri Annie, lányva Ledofszky
Lancaster Pázmány Plumppuding Nyárai
Pompous Kovács M. Gipsy Szabó
Hopmester Solymosi Pickvick Parányi

Kezdetre 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1903. február hó 16-án.

A bajusz.

Daljáték 3 felvonásban. Irta Verő György.

Személyek:

Kozáry József Szilágyi Lerchenbach Somori
Amália Sziklainé Lansky Jenő Dellai
Mathilda Pálmay Rosette Tomcsányi
Plochwitz Sziklai János Tollagi
Kozáry Gábor Ráthonyi Kertész Lenkefi
Ilona Horváth Bankár Giréth

Kezdetre 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1903. február hó 16-án.

A Quarnero vizén.

Kezdetre 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM
Waldmann Imre igazgató
Nagy bürook kiállításra operette 1 felvonásban 4 képből.
Zenéjét szerzette Liska Péter. Szövegét írta Ely és Bollen Endre. Színpadalkalmazta Waldmann Imre igazgató.

Menyasszonyi kelengyék
fehérneműk és asztalmenték legnagyobb választékban, legújanyosabban
Szinetár és Velencei
vászonszaktárában
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 11. sz.
alatt kaphatók (a főpótával szemben).

„Ikeröszivattyú”
című, 1898. október 23-áról kelt magy. szabadalomra
vevők vagy engedélyesek kerestetnek.

Szives ajánlatok „W. D. 891.” alatt Mosse Rudolfhoz, Bécs, I., Seilerstätte 2. kérétnék.

Kipróbált
legjobb remény szesz
a dr. Weisz-féle Kamment árá 1 korona.
Főraktár: Szt. Erzsébet-gyógyászatiár, Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 21.

BUTOROK
dívások, maszatok, függőámpák, ingadrák, legújanyosabban
részletfizetésre is
Náthán Ignácnál, Budapest, VII., Erzsébet-körút 23.

A MAGYAR ORSZÁGGYÜLÉSI TÖRVÉNYEK
Teljes gyűjteménye
8-adrét és 16-adréti alakban, fűzve és diszkótesztben, nemzetségi vagy márványozott vágással és jelvényekkel követhető árat mellett kapható.

Table with columns for dates (1836-1902) and prices for various editions of laws.

Minden kötet külön is kapható.
Ha a törvénykönyvek egy teljes kiadása egyszerre rendeltek meg, csekély havi részletfizetésre a következő rendkívüli árleltalálást nyújtjuk:
8-r. fűzve 1836-1902. kor. 156.20 helyett 100
8-r. kötve 1836-1902. > 218.40 > 135
16-r. fűzve 1836-1902. > 155.40 > 100
16-r. kötve 1836-1902. > 223.20 > 135
Megrendelhető a kiadónál
LANPEL R. (WODIANER F. és FIAI)
cs. és kir. udv. könyvkereskedésben
BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 21.

Színházak heti műsora.
Table with columns: M. kir. Operabáz, Nemzeti színház, Vigaszínház, Népszínház, Magyar színház. Rows: Kedd, Szerda, Csütörtök, Péntek, Szombat, Vasárnap este.

Minden sorsjegynek nyernie kell.
Huzás Magy. vör. + sorsjegy
Huzás Huzás
Bazilika-sorsjegy
Fleissig Sándor Budapest, VII., Erzsébet-körút 2.

Helyesbített hajójáratjegyzék.
„Adria” magy. kir. tengerhajózási részv. társaság
Vezérigénysége: HOFFMANN S. és V.
1903. február havában a következő gőzösk indultak.

Table listing ship routes and destinations: Flumból (Liverpool), Hamburg, Rotterdam, London, etc.

NÉHÁNYSZÓ a TITKOS BETEGSÉGEKRŐL.
Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedvei meg vannak fertőzve és a ki fiatalokri könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Itt a legelső ideje, hogy ezen szörnyű állapot megszűnjék. Kell lenni valakinek, a ki a fátalságot a neki déltről jóakarattal, őszintén és behatón felvilágosítja, kell lenni valakinek, a kinek az emberek titkos bajait báran, tartozkodás nélkül és bizalommal elmondhatják. De nem elég ám ezen bajokat bárkinek elpasnaszolni, hanem olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz kell fordulni, a ki a neki előre vonatkozó jó tanácsokat tud adni és aki az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni, akkor majd megszűnik a titkos betegség létezése.

Sok pénz!
100 koronájú koreszetnek havonként, minden állású egyének (magdolokeresztnek is). Közlelőli Ecsel ár alatt a MERKUR hirdetés osztályán Stuttgart, Schickstrasse 6.

Részletfizetésre
arany, ezüst, ékszerék, szobrok és ingaszok olcsón kaphatók.
Grünberger Armin Belva IV. Váci-utca 30. I. em. 23.

Butor-
látványosság!
Keveset szálnit és új háid, ebédidő, használt és uriszobara rendezések mat, faragott, borenzések és barokk stílusban, az ízelet teljes felolvasása miatt bámulatos olcsó árban adhatunk el
Butorraktár
Váci-körút sarok
Szerecsen-u. 1. I. em.
Legújabb levelező.
Legújabb levelező, öngyűjtés és háza titkár. A közönségek életben előforduló mandátó levelez, meghívások, ajánlások, szerződések stb. mindent. Ár: fűzve 2 kor., kötve 3 kor. 40 fill. Az öszeg előzetes beklidése esetén bérbevevő kldet meg. Megrendelhető: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedésben, Budapest, Andrásy utca 21. szám.